

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánáti zsidóság politikai napilapja.
Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
Kéziratokat nem küldünk vissza és megőrzésükre sem vállalunk.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-a) 18
Telefon 9-77.

Éjjeli telefon (nyemda) 187.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 1150 Lei
Félévre 600 "
Negyedévre 320 "
Egy hónapra 110 "

KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy óra 1 dollár (vagy ennek megfelelő más pénznem.)
Egy évre 10 dollár.
Hirdetések
tarifa szerint vétetnek fel.

A kilencedik konferencia után

Irtá: Marton Ernő

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség kilencedik konferenciája csattanó felelet volt arra a barát és ellenfél által egyaránt lanszirozott híresztelésre, hogy a zsidó nemzeti mozgalom Erdélyben az utóbbi években hanyatló tendenciát mutatott, vagy legalábbis a stagnálás állapotába jutott. Ez a kétnapos konferencia, amely jubileumi külsőségnek indult, de valójában a munka konferenciája lett, frappáns bizonygató volt annak, hogy a cionista mozgalom ebben a most elített periódusban nemcsak hogy nem fejlődött vissza, hanem ellenkezőleg, a fejlődésnek nem is remélt útját futotta meg. Aki végighallgatta ennek a kétnapos konferenciának vitáit, aki jelen volt a késői éjjeli órákba benyúló üléseken, aki megfigyelte a résztvevők arcát, amellyel a tárgyalások menetét kísérték, abban önkéntelenül is meg kellett érlelődnie annak a meggyőződésnek, hogy az erdélyi zsidó nemzeti mozgalom kilépett immár a romantikus külsőségek és a formakeresés kaotikus korszakából és reális, eleven népi mozgalommá lett, amely a lét, vagy nemlét kérdésének tekintetével a maga élő tüzött programot. Egyenesen meghatározó volt az a lelkesedés, az a fáradhatatlan kitartás, amellyel a delegátusok kétnapon keresztül ugyiszólva megszokott nélkül vettek aktív érdeklődéssel részt a konferencia munkájában. Ez az érdeklődés egyetlen pillanatra sem lanyhult, és az iparkodásra diszterme mindvégig kicsinek bizonyult a delegátusok és vendégek hatalmas tömegének befogadására. A résztvevők legnagyobb része állni volt kénytelen, néha hat-hét órát egyfolytában, de ez senkit sem kedvetlenülített el, senkiben sem csökkentette az érdeklődést és a szeretetet, amellyel az ügyön csüngöttek.

Ez a jubileumi konferencia az erdélyi cionizmus érettségi vizsgálója volt, amelyen a mozgalom tanúságot tett arról, hogy véget ért immár a magát inkább jelszavakban kiélő ifjú nekibuzdulások korszaka és kezdődik az élet a maga környezeti realitásaival és szürke, de szászorszent problémáival. A tanácskozáskor és viták, amelyek a korábbi konferenciákon kevés kivétellel elkényeztetett formalitások voltak, most kimélyültek, tárgyalgossá váltak és minden felszólaláson érezni lehetett, hogy komoly, érett meggyőződés fűti át azokat. Voltak szenvedélyes összecsapások és heves viharok is ezen a konferencián, de a legnagyobb zűrzavarokat is érezhető volt az a harmónia, amelyben ezek a különböző hangok összecsendültek. Valóban érettségi vizsgálója volt ez a konferencia az erdélyi cionizmusnak és az az érzésünk, hogy a mozgalom fényesen állta meg a vizsgát.

Ami a konkrét, gyakorlati eredményeket illeti, arról korai volna még most legelősebb itéletet mondani. Ez a konferencia mindenestre megoldott néhány nyitott problémát, amelyek zavarólag hatottak eddig a mozgalom egészséges fejlődésére és egyes határozataival új perspektívákat nyitott meg a jövő munkáját illetően. A szervezeti és pénzügyi kérdésekben, amelyek a legégetőbb és legmegoldatlanabb problémák voltak eddig az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetségnek, új módosítás bevezetését határozta el a konferencia, amelyek remélhetőleg alkalmasak lesznek arra, hogy ezeket a nyitott kérdéseket valóban megis oldják. A konferencia legnagyobb eredményének kell tekintenie, hogy sikerült az új vezetőiséget a legszélesebb koalíció alapján megalkotni és ezzel hosszú évek után ismét

megteremtteni a kolozsvári vezető cionisták egységfrontját. Ennek az egységfrontnak hiánya az elmúlt években károsan éreztette hatását a praktikus munka terén és ezért biznunk kell abban, hogy az új vezetőség jelentősen fel fogja fokozni a munka intenzitását.

De nemcsak a konferencia plénumán, hanem a bizottságokban is eleven munka folyt és az állandó-bizottság ugyiszólva mellékkonferenciának volt tekinthető, amelyen sok olyan probléma került megvitatásra, amelyek bizalmas természetük miatt fogva nem kerülhettek a plénum elé. Így például beható megbeszélés tárgyát képezte a cionizmus és belpolitika viszonya és ebben a tekintetben egészen új szempotok és meglátások kerültek felszínre, amelyek a jövőben minden bizonnyal éreztetni fogják hatásukat. A tanácskozások végeredményben abban

foglalhatók össze, hogy a cionistáknak továbbra is még intenzívebben kell résztvenniük a belpolitikai küzdelmekben, mert csakis ezen a módon biztosítható a zsidó népi aspirációk érvényesülése.

Nem volna teljes ez a konferenciái méltatás, ha nem emlékeznénk meg dr. Fischer Tivadar költői szépségű beszédéről, amellyel a megnyitói ülésen az erdélyi zsidó nemzeti mozgalom tíz éves múltjára vetett visszpillantást. De nem is annyira a beszéd volt jelentőségteljes, mint inkább annak egyetlen mondata, amely alkalmasnak látszik arra, hogy a jobb jövő után áhító zsidó kisebbségek általános politikai jelszavává váljék. Dr. Fischer Tivadar ebben a beszédben a nemzeti állam elzárkózó fogalma helyébe a nemzetföltötti állam gondolatát hirdette meg, amely kifejezésre a legmodernebb és legszebb állampolitikai teóriát lehet felépíteni. A nemzetföltötti állam azt jelenti, hogy nem csupán a többségi nemzet az, amely az államot alkotja és az államban a kizáró-

lagos hatalmat gyakorolja, hanem az egy ország határain belül élő kisebbségi népek is beletartoznak ebbe az államból folyó jogositványok arányos része öket is megilleti. Ennek az állampolitikai ideálnak a megvalósulása egy jótányival sem csökkentti a többségi nép domináló szerepét az államban, csupán azt jelenti, hogy a többségi nép önként kiterjeszti az eddig kizárólag saját maga számára vindikált jogositványokat az államban élő összes polgárokra. Az államban tehát fölötté kell állania a nemzet fogalmának, mert az szélesebb és átfogóbb valami. A nemzetet sohasem szabad azonosítani az állammal, különösen ott, ahol egy államban több nemzet él egymás mellett. Ha a nemzetföltötti állam jelszava valaha realitássá válik, úgy az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség kilencedik konferenciájának jut majd a történelmi érdem, hogy azon formulálták meg először ezt a gondolatot ebben az alakjában.

Primo de Rivera az Uj Kelet munkatársának kijelentette, hogy a zsidók Spanyolországba való visszatérésének semmi akadálya sincs

Az Uj Kelet Spanyolországba kiküldött munkatársának audienciája Primo de Riveránál

Madrid, dec. 17. (Az Uj Kelet kiküldött munkatársától) Ma délelben Miguel Primo de Rivera tábornok, Spanyolország miniszterelnöke rövid kihallgatáson fogadott. A kihallgatás célja az volt, hogy megkérdezzem a tábornoktól, mi igaz azokból a hírekből, amik az utóbbi időben a

világsajtó egy részében el voltak terjedve és amelyek arról szóltak, hogy Primo de Rivera kormánya szívesen látja a zsidók Spanyolországba való visszatelepülését.

Írásban is betérjesszett kérdéseimre a miniszterelnök úr összefoglalóan a következőket volt szíves válaszolni:

„Kijelentem a kolozsvári „Uj Kelet“ napilap szerkesztőjének, hogy Spanyolországban semmiféle tiltó rendelkezések nem állanak fenn a külföldiek beengedése tekintetében. Sem a faj, sem a vallás ebben a vonatkozásban nem lehet gátoló momentum. A zsidók ennél fogva bejöhhetnek az országba, épúgy, mint azok, kik más valláshoz tartoznak.

Fennálló törvényeink széleskörű liberális és demokratikus szelleme értelmében a zsidók kiűzetésére vonatkozó rendelkezések hatályukat veszítettek. Ha vannak olyanok, akik ez állítólagos rendelkezések megszüntetését követelik, azok rosszul vannak informálva és hiábavaló energiát pocsékolnak, amikor olyasminek a megszüntetését kívánják, ami már amúgy sem áll fenn.

A zsidók visszajövetelének tehát semmi akadálya nincs.”

A mai Spanyolország első államférfiának a megnyilatkozása el nem vitathatóan történelmi jelentőségű. 1492 óta, amikor a zsidók kiűzetésének ediktuma megjelent,

először történik, hogy a zsidók magas felelős helyről kapnak biztatást az országban való letelepülésre.

E felhívás elsősorban a szefárd zsidóság

felé irányul, akiket ime ötszáz éves száműzetés után a költő Juda Halévy, a filozofus és Kódifikátor Maimonides és Don Pedro király híres kinstárnokának, Samuel Lévynek hazájába visszahivnak.

Spanyolország közéletét az utóbbi években a felvilágosodottság szelleme erősen befolyásolja. Hihetetlenül gyarapodott az iskolák száma (1923-ban 15.000 néptanítója volt az országnak, most 40.000 van) a közegészségügy erősen fejlődött és rengeteg közmunka szolgálja az általános progressziót, amelynek egyik nyilvánvaló láncszeme a zsidó produktív elemek visszafogadása.

Az országban élő kisszámú zsidók közül a barceloniaiaknak már eddig is sikerült a kormánynál a közösségi hitéletre vonatkozó olyan engedményeket szerezniük, amelyek még tíz évvel azelőtt teljesen lehetetlennek látszottak.

Szabó Imre

Egy nap alatt kétszer szavaztak bizalmat a Tardieu-kormánynak

Egy francia jobboldali képviselő beszédet mondott, melyben azt hangoztatta, hogy Németország egyre erősödik és készül a revánsra

Páris, december 28. A francia karnabau Tardieu és Briand felszólalásai után két ízben bizalmat szavaztak a kormánynak. Az első szavazásnál 342-17 volt a szavazatarány, a másodiknál az éjjeli ülésben 355-231. Tardieu a bizalmi kérdés felvetése előtt beszédében azt hangoztatta, hogy kormánya teljesen egységes álláspontot foglal el úgy bel, mint külpolitikai problémákat illetően s a kormány tagjai teljesen szolidárisak. Ha a szélső jobboldalnak nem tetszik a kormány külpolitikája, juttassa ezt a szavazásban kifejezésre s ha a kormányt

határozott többséggel leszavazták, akkor átadja helyét. Határozott állásfoglalásra van szükség, mert különben a kormány nem mehet Hágába és Londonba tárgyalni a nemzetközi konferenciákon szőnyegre kerülő kérdésekben. Az első szavazás folyamán a szocialisták és a radikális szocialisták többsége nem adta le szavazatát.

Érdekes momentum volt még a vitának Franklin Bouillon felszólalása, aki azt állította, hogy a iocarnoi politikát Németországnak a szovjettől való eltávolítására találták ki, de ez a politika csö-

döt mondott. Feltűnést keltett a Marrincsoport egyik tagjának, Reygernek beszéde is, aki Foch marsalnak a köztársaság elnökehez és a miniszterelnökhöz 1926-ban küldött emlékiratát ismertette. A memorandum figyelmezteti a francia vezetőket, hogy a legyőzött Németország napról-napra erősödik és készül a revánsra. Azt a követelést terjesztette elő, hogy a rajnai harmadik zóna kiűrésének addig nem szabad bekövetkeznie, míg Franciaország a keleti határvidéken el nem készül erődítéseivel.

Ciuj: Str. Memorandului 2. Targu-Mures: Reg. Ferdinand 4.

0 14.

WIMPASSING

HÓCIPÓK ÉS SÁRCIPÓK:

Szabásuk modern,
Külsejük elegáns és sikkes,
Minőségük viharálló és megbízható,
Olcsó árak.

Az idej WIMPASSING hócipők nagyon sokféle formában és színben minden ízlésnek megfelelően kaphatók.

Minden talpra rá van nyomva a vörös csillagmárka.

Már maga Innian sem ragaszkodik eredeti sajtótörvénytervezetéhez

A bukaresti sajtószindikátusok kimondották, hogy a lex-junian ellen még a napilapok beszüntetése árán is felveszik a harcot

Maga a nemzeti parasztpárt is akciót indít az új sajtótörvénytervezet ellen

București-Bukarest, december 28. (Az Uj Kelet tudósítójától). Röviden az Uj Kelet is beszámolt arról az új sajtótörvénytervezetről, amelyet Junian igazságügyminiszter készített s amelynek egyes részletei az egész romániai sajtóban napvilágot láttak. Ezek a részletek a demokratikus közvélemény legnagyobb ellenzésével találkozott és a bukaresti sajtó, a szélső jobboldaltól, egész a baloldalgig, egyöntetűen állást foglalt ellene.

Az új sajtótörvénytervezet — a becsület védelmének örve alatt — a sajtószabadság teljes megfojtását eredményezné, abban az esetben, ha törvényerőre emelkednék. A Junian-féle törvénytervezet az újságírókat valóságos kiszolgáltatná a bíróságoknak, mert megvonja tőlük azt a jogot, hogy állításaik bizonyítására hivatalos bizonylatokat követelhessenek. Ezzel egyidejűleg pedig lehetetlenné teszi azt, hogy a polgárok az őket ért igazságtalanságok és jogtalanságok esetén a sajtó védelmét kérhessék. De főleg azzal a veszéllyel fenyeget az új sajtótörvénytervezet, hogy az újságírók a közhivatalnokok visszaéléseit nem leplezhetik le és nem akadályozhatják meg a közpénzek elherdálását, mert a bejelentett törvénytervezet szankciói öt évig terjedhető börtönbüntetéssel sújtják azokat

az újságírókat, akik ennek ellenére is lelepleznék a különböző visszaéléseket és panamákat.

A liberálisok a sajtószabadság mellett.

Nem csoda tehát, hogy a Junian-féle sajtótörvénytervezet ellen nemcsak a liberálisok és általában az ellenzéki pártok, hanem maga a nemzeti parasztpárt is a legélesebb akciót indította. A liberálisok arra hivatkoznak, hogy ők tételesen sohasem fordultak a sajtótörvény ellen s ha bizonyos időben és helyeken alkalmazták is a cenzurát, ezt a rendkívüli viszonyokra való tekintettel tették. Az új sajtótörvénytervezettel kapcsolatban

azzal gyanúsítják a kormányt, hogy a sajtó megrendszabályozásával lecsökkent népszerűségét akarja körülbástyáztatni.

A minden oldalról koncentrikusan jövő támadások, mint Bukarestből jelentik, arra kényszerítették Junian igazságügyminisztert, hogy már a tervezet parlamentre benyújtása előtt is bejelentse, hogy nem ragaszkodik szigorúan azokhoz az elvekhez, amelyeket a sajtó számára adott nyilatkozataiban hangoztatott.

Kijelentette, hogy az új sajtótörvény megalkotásánál a kormány meg fogja hallgatni az újságírószervezetek véleményét s már a legközelebbi időben

Az erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség új Nagyintézőbizottsága

Cluj-Kolozsvár, december 28. (Az Uj Kelet tud.) A tegnap lezajlott cionista konferencia az alábbi Nagyintézőbizottságot választotta meg. A zárójelbe tett nevek pótdelegátusok.

Arad: Szenes Henrik, dr. Singer Jenő, (König Miksa, Vajda Jakab).

Balázsfalva: Dr. Friedmann Hermann, Bánffyhungad: Klein Jakab.

Beszterce: Kallus Lajosné, Bethlen: Dr. Fried Andor.

Brassó: Dr. Ritter Salamon, dr. Deutsch Ernő főrabbi, Feiler Dezső. (Feiler Pál, Katz József, Bernát Béla).

Brád: Kugel Sándor. (Fischer Sándor).

Dés: Rosenzweig M. Jehuda, Feuerstein Kálmán, (Dr. Weinberger Manó, dr. Nasch Endréné, dr. Ágai Andorné).

Déva: Dr. Szegő Ernő, dr. Laufer Andor, (Schnee Weiss Hermann).

Egeres: Waldner Mór.

Ermihályfalva: Lindenfeld Noe.

Fogarasz: (Löwi Jehosua főrabbi).

Gyulafehérvár: Ritter Sándor. (Rosenfeld Jenő).

Gyergyószentmiklós: (Engel Jeremiás), Halász Adolf.

Gyergyótölgyes: (Dr. Klein Vilmos).

Hátszeg: Ábrahám József, (Löwy Lipót).

Kisjenő: (Princz Ernő).

Karácsebes: (Mendel Albert).

Kolozsvár: Dr. Weisz Jenő, Giszhalay János, Hochmann Jakab, dr. Hamburg József, Farkas Lajos, Nimberger Ernő, Gottlieb Lajos. (Kertész Márton, Bíró Andor, Auszländer Lajos, Berger Dezső, Szirmai István, Ölbaum Etus, Uilmann Andor, Noszin Mórné).

Lugos: Dr. Kirschner Arnold, Neumann Hugó. (Deutsch Béla, Wechsler Zsófia).

Lippa: (Ladányi Ignác).

Marosújvár: (Dr. Dénes László).

Marosludas: Riesel Jakab.

Margitta: (Dr. Friedmann Hermann).

Máramarosziget: Dr. Fried Ábrahám,

Rottenberg József, Klein Simon, (Ringler Hermann, Fuchs Ede, Koffler Mózes, Hirsch Emanuel, Stern József).

Marosillye: (Dr. Rappaport Lipót).

Marosvásárhely: Dr. Bréger Sámuelné,

Dr. Erdélyi Emil, Welster Kálmán, Dr. Engelberg Dezső, Hirsch Simon, Tihanyi Dezső,

dr. Krausz Mór, (Fritsch József, Révész Zsigmond, Rosenfeld Sándor).

Nagyenyed: (Kovács Áron).

Nagyvárad: Wasserstrom Sándor, Rath Efraim, dr. Bárdos Imre, Leitner Zoltán, dr.

Markovits Ignác, Mittelman Jakab, (Kesztenbaum Zoltán, Landau Adolf, dr. Váradi Ödön, Kesztenbaum Miksa, Just Móse, Berkovits Bernát).

Nagybánya: Hirsch Jakab, (Weisz Benő).

újságírókból és jogászokból szakbizottságot állítanak össze, amelynek az lesz a feladata, hogy az új sajtótörvény alapelveit lefektesse.

Az újságíró-szervezetek tiltakozása.

Természetesen Junian igazságügyminiszter korai visszavonulásában nagy része van az újságíró-szervezetek elszánt magatartásának is, amelyek a legérelmesebb harcot indították a Junian-féle tervezet ellen. Az újságíró-szindikátus nemrégiben Mavrodi elnöke alatt tartott tiltakozó ülése után az általános román sajtóegyesület is tiltakozott a sajtótörvénytervezet ellen, sőt tiltakozása jeléül odáig ment, hogy határozatilag kimondotta:

amennyiben a törvénytervezet mégis törvényt válna, úgy a napi sajtó teljes beszüntetésével fog válaszolni Junian sajtóellenes törvényének gyakorlati megvalósítása ellen.

Ezenfelül mindkét újságíró-szervezet az alkotmánytörvényben lefektetett sajtószabadság alapelveire hivatkozik. A „Viitorul” szerint Junian sajtótörvénytervezetének egyik indító oka többek között az is volt, hogy miután a nemzeti parasztpárt egy új választói törvénytervezetet dolgoz ki: szükség van arra, hogy egy új sajtótörvényvel nyomja el a javaslat ellen irányuló kritikákat.

A magunk részéről teljes mértékben csatlakozunk a román újságíró-szindikátusok állásfoglalásához, mert lehetetlennek tartjuk azt, hogy egy magát demokratikának nevező kormány szinte fascista-jellegű sajtótörvényvel igyekezen megfojtani a sajtószabadságot. Ez a tiltakozás a mi részünkről annál is inkább indokolt, mert

minden retrográd szellemű törvényjavaslat a kisebbségi elnyomást erősíti és súlyosítja.

Mi is hivi vagyunk annak, hogy az egyéni becsület ellen a rágalmas és zsarolás eszközeivel hadakozó sajtóorgániumok és zughirlapok megfélemlítsenek, — azonban az ellen csak tiltakozunk lehet, hogy a becsület védelmének örve alatt a becsületlenség és törvénytelen ségek ellen ne emelhesük fel szavunkat.

Hisszük is, hogy Junian igazságügyminiszter sajtótörvénytervezete eredeti megfogalmazásában nem fog megvalósulni és a Maniu-kormány olyan új sajtótörvényt fog alkotni, amely méltó lesz azokhoz az elvekhez és a szabadságjogokhoz ama értelmezéséhez, amelyeket a nemzeti parasztpárt ellenzéki szereplése idején vallott magáénak.

Nagysomkut: (Kepecs Jenő).

Nagykároly: Dr. Fehér Ferenc,

Petrozsény: Dr. Halmos Brunó, dr. Schäfer Herman. (Saltzer Vilmos, dr. Ábrahám Józsefné).

Resica: (Klein Alfréd).

Szegesvár: Dr. Fried József.

Szászrégen: Fixel Vilmos. (Herschdorfer Áron, dr. Weisz H. Mendel).

Szeben: Grünberger József, (Lukács Aladár).

Szilágyes: Dr. Rosenfeld Salamon,

Székyudvarhely: Dr. Kálmán József, (Gottesmann Vilmos).

Szatmár: Dr. Borgida József, dr. Stern Mór, dr. Jordán Viktor, (Dr. Schwartz Lajos,

Klein Sándor, Hoffmann Nándor, dr. Koh Margit).

Torda: Dr. Reich József, (Kaszovits Endre).

Temesvár: Lindner Ármán, Veres Ernő,

dr. Molnár Gyula, dr. Róth Dezsőné, Taub Ábrahám, Drechsler Gyula, Reiter Ernő, dr.

Weil Adolf. (Dr. Krausz Mihály, Fried Miksa, Böhm János, Nugal Erzsé, Schön Sándor, id.

Marton Béla, Löbl Henrik).

Zilah: Terner Jakab. (Dr. Deutsch Béla).

A WIZO delegátusa: Reiter Lunka.

Az egyes bizottságok névsorát valamint a még hátralevő határozatokat lapunk legközelebbi számában fogjuk közölni.

A legszebb ajándék. Birnbaum Uriel 50 képből álló bibliai képsorozata, díszes albumba kötve ára 1.350 lej helyett 700 lej (3 havi részletre is). Az Uj Kelet könyv-osztályában.

Értesítés!

Megnyílt Bukarestben a főváros központjában a

hotel VENETIA

Str. Pictor Grigorescu 12 sz. A királyi palota mögött. — Bejárat a Calea Victoriei

100 modern berendezésű szobával, központi fűtés, minden szobában hiedg- és melegvíz. Lift fürdő és telefon áll a vendégek rendelkezésére. Nagyon előnyös árak. Utazó a tarifából 25% rabatot élveznek.

Tisztelettel: „Venetia-szálloda” vezetősége Moisescu tulajdonos

Egy trófa

Cluj-Kolozsvár Kelet tudósítója párti ifjúság la csonyi számban román egyetem tollából cikket és az azt követő zöljük minden ket, amely Hule megjelent írása tes megnyilatko ségnek, amely a

— A román Horatiu — ebbe ugymondjam: meg egy mozgal kiderül, hogy tö nált a köznek, lóan nem tudja, osétlen kilengése emésztik, — ne lan a kezdeti stá kat a titáni erőf ország vezetői te vonalra emeljék tének megfelelő számar.

— Egyik nagy zációs kalandorfi színekben írja le nak a diákok ált tását. Ez a romb tragikus, sokkal kluzió, amelyet a a rombolásokból. non történhetik n jutottunk! Nem hgy ideje volna megbélyegző epite zom most a zava rével, csak arra k gyan osztályoznak ket, román diákok oktatást ebben a ban. Egyik itteni azzal a bizalmatl dannel szemben, a kozott — elmond romániai egyetemi lunk november vég — verekedéssel — a karácsonyi szün vakáció is hosszab Európában. Egy szünnepnek, mint évben, mint dolgo hanem általános vé utóbbi esztendőke jövő generációja o Nyugatnak ezt a v

A paptamási LIT a vese, gyomor, hóly gyó

Üdít! Kapható n Főlerakat: MOSA Strada Avram

A Nobel- T díjas

Buddenb c. két köt., hatalm Lepage-na

Praktikus, E M K

ahol női r

valamint a kész

Egy bécsi román diák a zavargások katasztrófális külföldi visszhangjára figyelmezteti a román diákságot

A „Chemarea“ karácsonyi számának feltűnésteltő bécsi levele a legutóbbi zavargásokról
Az ellenzéki pártok ássák alá a romániai közbiztonságot?

Cluj-Kolozsvár, december 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A nemzeti parasztpárti ifjuság lapja, a „Chemarea“ karácsonyi számában egy bécsben studiózó román egyetemi hallgató Bandu Horațiu tollából cikket közöl a december 10-iki és az azt követő diákzavargásokról. Közöljük minden kommentár nélkül a cikket, amely Hulea Liviusnak a Patriában megjelent írása után a második jellegzetes megnyilatkozása annak a diáktöbbségnek, amely a zavargókkal szemben áll.

— A román diákság — írja Bandu Horațiu — ebben az esztendőben is, hogy ugymondjam: „dinamikusan“ ünnepelte meg egy mozgalom évfordulóját, amelyről kiderül, hogy többet ártott, mint használt a köznek. Ez a diákság nyilvánvalóan nem tudja, hogy ezekkel a szerencsétlen kilengésekkel az ország presztizsét emésztik, — nem tudja, hogy minduntalan a kezdeti stádiumba vetik vissza azokat a titáni erőfeszítéseket, amelyeket az ország vezetői tesznek, hogy nyugati színvonalra emeljék az országot és új helyzetének megfelelő presztizst biztosítsanak számára.

— Egyik nagy bécsi napilap egy szenzációs kalandorfilm szcenáriumához méltó színekben írja le a „Temesvári Hírlap“nak a diákok által történt leromboltatását. Ez a rombolás nem is volt olyan tragikus, sokkal tragikusabb az a konkluzió, amelyet a bécsi lap sietve levont a rombolásokból. „Ilyesmivel csak a Balkánon történhetik meg!“ Ime, ismét hova jutottunk! Nem gondol a diákság arra, hogy ideje volna megszabadulni ettől a megbélyegző epitetontól? Nem foglalkozom most a zavargások politikai hátterével, csak arra kívánok rámutatni, hogyan osztályoznak és méltatnak bennünket, román diákokat és általában a román oktatást ebben a nemfrancia kulturzónában. Egyik itteni professzor hangjában azzal a bizalmatlansággal, amely mindennel szemben, ami román, megnyilatkozott — elmondotta „információit“ a romániai egyetemi oktatásról. Hogy nálunk november végén kezdődik az oktatás — verekedéssel — ami tart szakadatlanul a karácsonyi szünetig bezárólag. Ez a vakáció is hosszabb, mint bárhol másutt Európában. Egyszóval: Nálunk többet ünnepelnek, mint dolgoznak egy iskolai évben, mint dolgoznak. És ez nem egyéni, hanem általános vélemény, amely a legutóbbi esztendőben kristályosodott ki. A jövő generációja országáról elfogadja a Nyugatnak ezt a véleményét? Arról az

országról, amely a világháborúban olyan szerepet vitt!

— Román diákok! Gondoljatok arra, hogy vannak szomszédaink, akik nem szűnnek meg „banditáknak“, idegen javak megrablóinak“ nevezni és nagy hangon kiabálják: Hogyan akar kormányozni egy olyan nép, amelynek elődei még kez-

esékolni jártak a pasához? Gondoljatok arra, hogy minden gesztust, a legkisebbet is megnagyítanak a rosszasság és megbékéltlen gyűlölet prizmáján és a világba ordítják: Ime! Ezek a románok! Ezek a győzők!
„Meddig még?“

A „Cuvântul“ szerint az ellenzék inszenálja a diákzavargásokat és a többi rendbontásokat

București-Bukarest, december 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Egy idő óta Románia társadalmi életének atmoszféráját egészen különös események zavarják meg. Ugy szólnán szoros egymásután következnek olyan események, amelyek a kívülálló szemlélőben méltán keltették azt az impressziót, hogy Romániában valami forrong, valami készül. A Bukarest-Ploesti-i vonalon banditák támadtak meg egy vonatot. Más- hol bombát helyeznek a sínek közé, az ország különböző részeiben egymást érik a tiltakozó gyűlések, Beszarabiában kommunista tüntetések voltak s az egyik bukaresti lap épen most közli, hogy a főbb vasutvonalak mentén, országsszerte szuronyos katonák őrködnek afelett, nehogy kellemetlen meglepetésekre ébredjenek egy nap az ország- nak rendfenntartásra hivatott hatóságai. Ezekkel az aggasztó jelenségekkel kapcsolatban a „Cuvântul“ ma egy cikket ír, amelyben a következőket mondja:

Aggasztó jelek.

„Az ellenzéknek az az állítása, hogy

mindaddig a kormány megbuktatására egyetlen lépést nem tett, nem felel meg a valóságnak. Az ellenzék valójában már régóta egy élénk szabatolási akcióba kezdett a kormánnyal szemben, amely az utóbbi időben különösen intenzívebben érezhető volt. Mindazokat a nehézségeket, amellyel a kormánynak meg kellett küzdenie, az ellenzék hozta felszínre. Sikertől így a közbiztonságot teljesen aláásni és ezáltal a kormány helyzetét még jobban megnehezíteni. Ez teljesen felőrli a kormány presztizsét és autoritását, amelyet különben is meglehetősen kikezdt a párt belső viszálya.

Ez az akció különböző beteges jelenségeken és aggasztó színtomákon keresztül jut kifejezésre. A Bukarest-Ploesti-i vonalon elkövetett rablótámadás, amely a kaliforniai és a koorádói fantáziákra is méltó, nem véletlen esemény. Összhangba kell ezt hozni azokkal a színtomákkal, amelyek ugyanilyen karakterisztikusak és amelyek közül a vasárnapi kommunista tüntetés sem nélkülöz minden jelentőséget.

Honnan erednek a diákzavargások?

Ebbe az akcióba kell inkadrálni a legutóbbi diákmozgalmakat is. Meg kell csak figyeljünk, hogy e mozgalmak nem izoláltak egymástól, noha egyiknek sincs meg egy pontosan körülhatárolt oka. Egy forrongó helyzet előtt állunk, amelyet eddig még ismeretlen eszközökkel teremtettek meg, egy állandó feszültséggel van dolgunk, amely csak ürügyet keres, legyen az bármilyen csekély, hogy megnyilvánulhasson. Amíg a belügyminisztérium élén Vaida állott, ez a forrongó állapot levezethető volt. Ma lázasan pulzál. A kolozsvári diákzavargások és a jași diákzavargások — mind a kettő más és más okból, — a bukaresti páholy feldúlása, a bukaresti színházi tüntetés, mindezek ugyanazon akciónak a színtomái.

Amíg még meggondolkoztató, az az a tény, hogy nem mindig diákokkal állunk szemben, hanem más kategóriájú elemekkel, akik nem utasítanak vissza pénzt sem, s akik diákoknak adják ki magukat. Információink szerint az ünnepek után ezek a mozgalmak még súlyosabb formát fognak venni, a diákok nem fognak többé az egyetem belsejében agitálni, mint ahogy Jașiban történt, hanem mint egyszerű állampolgárok, akik történetesen diákok is, fognak működésbe lépni.

Egyelőre a kormány nem tett még semmit. A rendőrségi közegek közbejövetele inkább platonikus. Senkit nem állítottak bíróság elé sem magánlakértésért, sem a páholyban történetekért, nem ismerjük a Nemzeti Színház tüntetőire kirótt büntetéseket sem. Vajjon miért? Valószínűleg nem lehet. A kormány passzivitása ebből a szempontból valóban élénk kontraszt egyes miniszterek kategórikus kijelentéseivel, az új sajtótörvénytervezet intencióival, amelyek semmiképpen sem lehetnek a nemzeti parasztpárt intenciói. Ezt az állásfoglalást kívülről szuggerálták.

„Ime, — fejezi be a „Cuvântul“, — ez a nem épen megnyugtató helyzet“.

325 összeütközés, 1115 kisiklás és 2895 kisebb vasúti baleset történt az elmúlt évben

A CFR. fekele ujévi statisztikája

București-Bukarest, december 28. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ilyenkor, év vége felé szokott eljönni a statisztikák szezonja. Romániában, ahol meglehetősen primitíven megszervezett statisztikai hivatal működik, ezeket a számadatokat mindenesetre egy bizonyos rezerváltsággal és fenntartással kell fogadnunk. Van például eset, amikor a számadatok túloznak. Többet tüntetnek fel, mint a tényleges helyzetnél. Van azonban esetek, amikor ennek az

ellenkezője áll és amikor a statisztikai hivatal mindenkinek a fantáziájára bizza azt, hogy a megadott számadatokat ki mennyire egészíti ki. A CFR statisztikája rendszerint ez utóbbihoz szokott tartozni.

A „Lupta“ hivatalos adatok alapján statisztikák közül az évi vasúti szerencsétlenségekről. Hivatalosan ebből a szempontból a CFR mérlege a következőképpen történt:

1929-ben Romániában 325 vonatösszeütközés volt. Vagyis vasárnapok kivételével mindennapra esett egy vonatösszeütközés. 1115 kisiklás történt és 2895 kisebb baleset. A CFR anyagi kára a balesetekből ez év folyamán minimálisan 100 millió lej volt. Egy év alatt a CFR több mint 500 embert ölt meg. Ez a CFR hivatalos statisztikája, az év azonban még nem fejeződött be. Ki tudja mit hoz a holnap.

Kína és Amerika a diplomáciai viszony megszakítására készülnek

A nankingi kormány január elsejével meg akarja szüntetni az amerikai koncessziós területek exterritoriálisitását

A kínai kormány előkészíti Moszkvában a diplomáciai viszony felvételét

Berlin, dec. 28. Washingtoni jelentés szerint Stimson amerikai külügyi államtitkár kijelentette, hogy az amerikai kormány január elsején meg akarja szüntetni a kínai területen levő amerikai koncessziós területek exterritoriálisitását. Ez az Egyesült Államok tiltakozását fogja kiváltani, mert Amerika sohasem ismerheti el Kínának azt a jogát, hogy egy érvény-

ben lévő nemzetközi szerződést egyoldalú döntés alapján hatályon kívül helyezzen. Az Egyesült Államok kormánya arra az egyedül elfogadható álláspontra helyezkedik ebben a kérdésben, hogy az exterritoriálisitást csak új, érvényes nemzetközi szerződés szüntetheti meg s mivel ez irányban tárgyalásokat Kínával nem folytatott, a koncessziók exterritoriálisának felfüggesztését Kína egyoldalú hatalmi tényének tekinti amelyet soha el nem ismerhet.

Az amerikai sajtó cikkeiben a diplomáciai viszony megszakítását sem tartja kizártnak Kínával szemben és erőlyes retorziós eszközök igénybe vételét sürgeti arra az esetre, ha a nankingi kormány meg akarja valósítani szándékát.

Brüsszel, december 28. A La Dernière Heure washingtoni tudósítójának jelentése szerint az amerikai kormány el van

szánva Kínával a diplomáciai viszony megszakítására is, ha a nankingi kormány tényleg megszüntetné január elsején az amerikai exterritoriális koncessziók érvényét. A lap szerint az Egyesült Államok ilyen értelmű utasítást adott Kínában lévő követének, aki ezt már közölte is a kínai kormánnyal.

Diplomáciai körökben élénk figyelemmel kísérik a fejleményeket.

London, december 28. Mukdeni jelentés közli, hogy a kínai kormány előkészíti a diplomáciai viszony újrafelvétele ügyében Moszkvában jövő hónap huszonötödikén tartandó orosz-kínai értekezletet.

* Paleologue naplója (A cár országa a nagy háborúban: 3 kötet 888 oldal 132 lej az Uj Kelet könyvosztályában.

LITHYNIA

A paptamási ásványvíz a vese, gyomor, hólyag és epebajok egyetlen gyógyszere.

Üdit! Kapható mindenütt. Gyógyít! Főlerakat: MOSA FERENC CLUJ, Strada Avram Jancu 18. szám.

A Nobel-díjas Th. Mann:

Buddenbrock ház

c. két köt., hatalmas regénye csak 238 lei

Lepage-nál Kolozsv.

Praktikus, jó és hasznos karácsonyi és ujévi ajándékok

EMKE drogériában CLUJ, Fötér,

ahol női ridikülök, férfi zseb- és pénztárcák,

valamint a készletben levő összes bórdiszműárak végleg ki lesznek árusítva.

Mit ígérnek Romániának és mit követelnek tőle a keleti jóvátételi konferencián

A magyar delegátus kivételével, az összes delegátusok hozzájárultak ahhoz, hogy romániai fizetnivalóit kompenzálják a Magyarországnak tett engedményekkel

Bucuresti-Bukarest, december 28. (Az Uj Kelet tudósítójától). Két hét múlva Hágában ismét összeül a konferencia, amely a keleti jóvátételi kérdésben van hivatva határozni. Ez a kérdés, amely tényleges lényegében csak kevésbé ismeretes, az elmúlt hetekben a nemzetközi politikai élet homlokterébe került és teljesen bizonyos, hogy a hági konferenciának is sok fejtörést fog okozni. Mint ismeretes, a párisi tárgyalások nem végződtek eredményesen, mert Magyarország és a magyar álláspontot támogató Olaszország nem fogadták el a konferencia által a függő kérdések megoldására tett javaslatát.

Párisban a „Dimineața” franciaországi tudósítójának jelentése szerint Romániával kapcsolatosan a következő javaslatokat tették:

1. Elismerik Romániának a csatolt területeken lévő ugynevezett cedált javakra vonatkozó jogát anélkül, hogy egy banit is kellene fizetnie. Ez a koncesszió több mint egy milliárd aranykorona értékét képviseli, amelyet Romániának nem kell megfizetnie.

2. Törlik azt a 230 millió aranykoronát, amelyet Romániának ugynevezett felszabadítási számlára kellett volna fizetnie.

3. Magyarország, Ausztria és Bulgária jóvátételéből Románia számára 10,55 százalékot rezerválnak.

4. Feljogosítják Romániát, hogy likvidálja a bulgár javakat, vagy megfelelő összeg ellenében mondjon le a likvidálásról.

A legfontosabb pontját a párisi konferenciának az optánskérdés képezte. A román delegátusok azt az álláspontot képviselték, hogy a jóvátételre vonatkozólag csakis olyan megállapodásba mennek bele, amelynek értelmében Románia nem köteles sem a magyar államnak, sem az optánsoknak egy banit sem fizetni. Románia reprezentánsai kérték és a bizottság a magyar delegátus kivételével hozzájárult ahhoz, hogy az optánsoknak, vagy a magyar államnak fizetendő román adóságokat kompenzálják azokkal az engedményekkel, amelyeket a nagyhatalmak tesznek Magyarországgal szemben, lemondva a nekik járó jóvátételi összegek nagy részéről. Amennyiben Magyarország ezt az ajánlatot elfogadta volna, úgy Romániának semmilyen kötelezettsége nem állott volna fenn az optánsokkal szemben. A „Dimineața” szerint Anglia, Franciaország, sőt Olaszország képviselői is elismerték, hogy amennyiben Magyarország és Románia között a jóvátételre nézve megállapodás jön létre, úgy Románia nem maradhat adósa a magyar optánsoknak.

A nagyhatalmak lemondtak a Magyarországgal szembeni összes jóvátételi követeléseikről, hogy Magyarország ilyképen felszabadult összegekkel kifizethesse az optánsokat. Románia csak abban az esetben fogja Hágában a Young-tervet aláírni, amennyiben az összes nagyhatalmak és Magyarország is akceptálják a fenti

pontokat. Ha Magyarország nem fogadja a párisi javaslatokat, úgy Románia Jugoszlávia és Csehszlovákia a Dawis-tervezet alkalmazását fogják kérni. Párisban nem állapították meg azt az összeget, amelyet Magyarországnak, Ausztriának és

Bulgáriának a jóvátételi számlán fizetniük kell. Egyes nagyhatalmak azt kérték, hogy Ausztria jóvátételi kötelezettségét zéróban állapítsák meg. Mintán azonban ellenfelszólások történtek, nem döntöttek ebben a kérdésben. Bulgáriától 15 millió

Károly trónörökös lemondásának ügye egy diplomáciai jelentés tükrében

A bukaresti „Cuvântul” tovább folytatja leleplezéseit az extrónörökös elleni földalatti aknamunkáról és bűnrészeséggel vádolja a kormány külföldi ügyvivőit

Bucuresti-Bukarest, december 28. (Az Uj Kelet tudósítójától). Néhány nappal ezelőtt a „Cuvântul” nagy feltűnést keltő leleplezést közöl egy politikai akcióról, amelynek élén több igen neves romániai politikai vezető-férfi áll. A „Cuvântul” szerint egyes exponált politikus részéről intervenció történt külföldi kormányoknál, annak érdekében, hogy Károly extrónörökös lemondásának revíziója ellen foglaljanak állást. A „Cuvântul” annak idején megígérte, hogy leleplezéseit folytatni fogja, amennyiben a kormányt kellő eréllyel közbe nem lép az ország presztízsét sértő akció leszerelésére. Ebből az apropóból kifolyólag a „Cuvântul” legutóbbi száma most már a következőket közli:

„A január 4-iki aktussal kapcsolatban közölt leleplező cikkünknek meg volt a várt hatása. A kormányt közben értesítették Londonból és Párisból, hogy angol és francia politikai körök nem néznék jószemmel a román közvéleménynek egy, a lemondási aktus revízióját célzó megmozdulását. A kormánynak módjában volt ezen információknak a hitelességét ellenőrizni, míg végre meggyőződhetett arról, hogy alkalmi tudósítói ténylegesen érdekeltek és hogy azok a hírek, amelyeket ezek külföldről hoznak, inkább személyi nézetüket és óhajaikat képviselik, mint a

külföldi körök szabad és befolyásolatlan álláspontját. Az igazság az, hogy a külföld, amely szimpátiával nézi az ország újraépítésére irányuló törekvéseket, mind nagyobb és nagyobb figyelmet szentel alkotmányos problémáinknak.

A dinasztikus krízis.

Abban a helyzetben vagyunk, hogy ugyanazzal a biztonsággal és jólinformáltsággal, amellyel bizonyos körök külföldi antirevizionista mozgalmáról számoltunk be, most egy új ténnyel regisztráljunk. Nevezetesen: Egyik világ-hatalom bukaresti meghatalmazott miniszter, aki különben a világpiacon érdekelte, a közelmúltban egy hosszabb jelentést küldött a kormányának az ország általános helyzetéről. A háboru utáni Románia fejlődési lehetőségének rövid megjelölése után a jelentés az ország belső erőviszonyainak ismertetésére tért ki és rámutatott arra, hogy mindenre tulajdonképpen jelen pillanatban a dinasztikus krízis nyomja rá bélyegét. Tényekkel és argumentumokkal, amelyek különben olvasóink előtt már ismeretesek, bizonyítja ez a jelentés, hogy a román közélet egy állandó forrongásban van, és hogy a közeljövő meglepetéseket tartogathat. A jelentés végső megállapításaiban azt a konkluziót vonja le, hogy egy stabil rezsim

aranyfrank évi kártérítést követelnek, a mely harminchét esztendőn keresztül volna fizetendő. A bulgár kormány nem fogadta el ezt a terhet. Magyarország azt az álláspontot képviselte a párisi konferencián, hogy 1943-an tul nincs már semmi fizetni valója, mert a cedált javak értékéből összes jóvátételi adóságai fedezést nyernek. A keleti államok tehát nem akarnak jóvátételi tartozásokat fizetni. Éppen ezért Hágában rendkívül heves tárgyalásokra van kilátás, annál is inkább, mert Olaszország, hír szerint, támogatja a magyar és bulgár álláspontot.

csak a január 4-iki események revíziója után léphet életbe.

A követségek a „földalatti” politikáról.

Hozzátehetjük különben a magunk részéről ehhez még azt, — írja a „Cuvântul”, — hogy Románia belpolitikai helyzetéről hasonló megállapítások nem állnak izoláltan. A különböző legációk speciális információs szolgálata egy egészen megkülönböztetett figyelmet szentel a földalatti politika eseményeinek, kezdve Mária királyné hirhede és utólagosan megcáfolt kijelentéseitől és ennek eredményei nem épen a legkecsegtetőbbek. Jól informált körökben február-március hónapban új eseményeket várnak és nem tudják, hogy a kormány, amelyet különben külföldön szimpátiával néznek, különösen Madgearu legutolsó külföldi útja után ellent fog tudni állni. Valljuk azonban meg, hogy a külföldi legációk információi nem fedik épen a kormány értesüléseit. Így például egyes követségek a nyári fascista komplottnak, amint tudjuk, sokkal nagyobb jelentőséget tulajdonítottak, mint a kormány. És épen így túlzott figyelmet szentelnek a megerősített éjjeli rendőr-patroloknak, amelyek Bukarest utcáin cirkálnak. Ezt a jelentést semmiesetre sem tekintik mindennapinak.

Összeült Tighinában a román-orosz vegyesbizottság

Románia Litvinov által visszautasított jegyzékének ügye is szerepel a román-orosz vegyesbizottság ülésén

A román külügyminisztérium megbízottat küld a tighinai tárgyalásokra

Bucuresti-Bukarest, dec. 28. Tegnap délelőtt ült össze Tighinában a román-orosz vegyes bizottság, amely a legutolsó ülését a tavasz folyamán tartotta volt. Román részről Milu Petrescu tábornok, orosz részről pedig Emilianoff tábornok elnökölt a tanácskozá-

son, amelynek napirendjén a következő kérdések szerepelnek: 1. A 6 hónap óta történt határcsúszások megvizsgálása. 2. Politikai menekültek ügye. 3. A dnyeszteri hajózás rendezése. 4. Egy a román vizeken zátonyra jutott orosz hajó ügye.

Mára várják a külügyminisztérium egy megbízottjának Tighinába érkezését, aki hír szerint szóvá fogja tenni Litvinov magatartását a román jegyzékkel kapcsolatban.

Bucuresti-Bukarest, december 28. A külügyminisztérium közli a következőket: A béke fentartásának óhajától áthatva, Románia is csatlakozott volt a Briand-Kellog paktumhoz és ugyan ezen intenció vezetett a moszkvai jegyzéknyelv aláírásához. Ettől a gondolatától indítva a román kormány készséggel csatlakozott az amerikai Egyesült Államok ama felkéréséhez, hogy szőlítsák fel a Kellog-paktumot aláírt Oroszországot és Kínát a közöttük ki tört konfliktus békés diplomáciai uton történendő elintézésére. A román kormány, amely akárcsak az Egyesült Államok kormánya, nem áll diplomáciai

összeköttetésben Oroszországgal és ezért a francia kormányt kérte meg, hogy juttassa el a moszkvai kormányhoz a béke eszméjétől áthatott jegyzékét. Ezért a román kormány a francia kormánynak igaz köszönetét fejezi ki, sajnálja azonban, hogy az orosz kormány nem akarta tudomásul venni Románia pacifista jellegű lépését.

Lemondott állásáról a berlini amerikai követ

Páris, dec. 28. A Matin washingtoni tudósítója jelenti, hogy Hoover elfogadta Shurmann berlini amerikai nagykövetség állásáról történt lemondását.

Párisi és berlini diplomáciai körök ez a hír teljesen készületlenül találja. A berlini amerikai követségen a lemondás hírére nem erősítették meg.

Uj évkor

még olcsóbban

vásárolhat

Déri szücsnél

Csak jóminőségű árukat tartunk raktáron, melyért teljes felelősséget vállalunk.

H
Az Uj Kelet az
zsidóság na
főszerkesztő: D
Fehéls szerkesz
Bukaresti szerke
11 Junie 12
Az Uj Kelet cik
forrásjegye

A IX-ik ju
konferen

Az Erdélyi Z
közponi irodá
megfelelő szá
sokszorosított
most lezajlott
ferencia tárgya
jegyzeteket. Eg
hatóan 100 lejb
felkéri a konfe
gátusokat, vala
ifjúsági egyesül
teket és más
megrendeléseket
küldjék be a S
Baron L. Pop 10

— Tűz egy
Berlinből jelent
diksvall közelébe
zósón tűz támadt.
tagja mentőcsónal
hatalmas hőseget
selni s a tűz loka
sorsára hagyott g
nyára elűlyedt.

— Uj fordulat
hagyatka ügyéb
Ameline bíró tegn
hagyatka ügyében
védnek, a magyar
jogi képviselőjének
talmazó iratát, me
halt világhírű tán
saláddal folytatott
év óta ez ügyben
tatott vizsgálatok e

— Emésztési gy
ség, lesoványodás,
tegségek, bőrküite
runkulások esetéi
„Ferenc József”
a belek anyyira fo
orvosi tudomány
meggyőződött arról
Ferenc József viz l
nően beválik. A Fer
viz kapható gyógyszer
ákban és fűszertülete

— Eljegyzés. Be
eljegyezte Kaufheil G
den külön értesítés hel

Összeütközés oko
gár gőzös katasztr
lentik: A Márvány-ten
katasztrófáját egy görö
ütkezés okozta. A görög
nás Várnát orrával dere
széütközés nyomán a V
maát. A hajó kettészaka
bantak s a Várna perce
Várna értéke mintegy h

— Egy madridi é
ben több ápoló és
gezés áldozata lett.

Az elmegyógyintézetben
egy szolga és két elmeb
öt alkalmazott és beteg
vizsgálat megállapította,
zettek olyan üvegbelet
napján bort, melyben r
talmu rovarirtó folyadék
szolgát nem lehet felelős
és a halottak között van.

— Tovább tartan
Skóciában. Londonból
ban a hóviharak tovább
vások miatt a vasuti f
tíli lebonyolítása a leg
kebbe ütközik.

— I örökországban
Berlinből jelentik: A
ekr és Urfa közötti
rös földmozgást érzetel
gy tizenöt percen át
összegeben több házon
ak, egyéb anyagi kár

nyhe és gyors, biztos

Purgen(Pur

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdelyi és banság zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc.
Sakaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Str.
11 Junie 12
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrásjelölésével engedjük meg.

A IX-ik jubiláris országrészi konferencia jegyzőkönyve

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség központi irodája elhatározta, hogy — megfelelő számú jelentkező esetén — sokszorosított formában megjelenteti a most lezajlott országrészi cionista konferencia tárgyalásairól felvett gyorsírói jegyzeteket. Egy példány ára előreláthatóan 100 lejbe fog kerülni. Az iroda felkéri a konferencián jelen volt delegátusokat, valamint a helyi csoportokat, ifjúsági egyesületeket, cionista testületeket és más érdeklődőket, hogy a megrendeléseket legkésőbb január 10-ig küldjék be a Szövetséghez (Cluj, Str. Baron L. Pop 10).

Tűz egy lengyel tehergőzön.
Berlinből jelentik: A svédországi Hudiksvall közelében egy lengyel tehergőzön tűz támadt. A legénység huszonhét tagja mentőcsónakokba szállott, mert a hatalmas hőseget már nem tudták elviselni s a tűz lokalizálása nem sikerült. A sorsára hagyott gőzös a viharban bizonyára elsüllyedt.

Uj fordulat Gaby Deslys vitás hagyatéka ügyében. Párisból jelentik: Ameline bíró tegnap Gaby Deslys vitás hagyatéka ügyében átvette Chapuis ügyvédek, a magyarországi Navratil család jogi képviselőjének igény-bejelentést tartalmazó iratát, melyhez csatolták az elhalt világhírű táncosnőnek a Navratil-családdal folytatott levelezését és a négy év óta ez ügyben Magyarországon lefolytatott vizsgálatok eredményeit.

Emésztési gyengeség, vérszegénység, lesoványodás, sápadtság, mirigybetegségek, bőrkütiések, kelések, furunkulusok esetében a természetes „**Ferenc József**” keserűviz szabályozza a belek annyira fontos működését. Az orvosi tudomány számos vezérférfia meggyőződött arról, hogy a valódi **Ferenc József** víz hatása mindig kitűnően beválik. A **Ferenc József** keserűviz kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Eljegyzés. Bernáth Friduskát (Cluj) eljegyezte Kautheil Géza (Timisoara). (Mindkét külön értesítés helyett).

Összeütközés okozta a „Várna” bolgár gőzös katasztrófáját. Szófiából jelentik: A Márvány-tengeren elsüllyedt Várna katasztrófáját egy görög gőzessel való összeütközés okozta. A görög gőzös a kétezer tonna Várnát orrával derékon találta s az összeütközés nyomán a Várnán hatalmas lék támadt. A hajó kettészakadt, a káznok felrobbantak s a Várna percek alatt elsüllyedt. A Várna értéke mintegy hatvan millió leva.

Egy madridi elmeógyógyintézetben több apólop és beeg arzénmérgezés áldozata lett. Madridból jelentik: Az elmeógyógyintézetben meghalt egy apólop, egy szolga és két elmebeteg s további tizenhét alkalmazott és beteg a halállal vívódik. A vizsgálat megállapította, hogy a megmérgezettek olyan üvegből ittak az ünnep második napján bort, melyben megelőzőleg arzén-tartalmú rovarirtó folyadék volt. A gondtalan apólop nem lehet felelősségre vonni, mert az a halottak között van.

Tovább tartanak a hóviharak Skóciában. Londonból jelentik: Skóciában a hóviharak tovább tartanak. Hőfűtők miatt a vasuti forgalom késés nélkül lebonyolítása a legnagyobb nehézségekbe ütközik.

I törökországban földrengés volt. Berlinből jelentik: A törökországi Diarbakir és Urfa közötti területen tegnap földrengést éreztek. A rengés mintegy tizenöt percen át tartott. Néhány épületben több házon repedések támadtak, egyéb anyagi kár nincsen.

gyors és gyors, biztos hatású hashajtó a **Purgen (Purgó) Bayer**

UJ KELET

Antiszemita tüntetők megzavarták a Habima zsidóműkedvelő társulat előadását a kolozsvári Magyar Színházban

A botrány megrendezése után a fiatal emberek eltűntek Cluj-Kolozsvár, december 28. (Az Uj Kelet tudósítójától). Ma este 10 óra tájban a kolozsvári „Habimah” zsidó műkedvelő társulat magyar színházi előadását különös incidens zavarta meg. A második felvonás elején körülbelül 8-10 botokkal és kövekkel felszerelt csoport a színház karzatán megjelenve „Ki a zsidókkal!” felkiáltással zavarta meg az előadást. A felháborodott közönség felugrált helyéről, de mielőtt a fiatal embereket leigazolhatták volna... a botrány okozók eltűntek a látványról. Néhány percnyi izgalom után a közönség kedélye lecsillapodott úgy, hogy az előadást tovább lehetett folytatni. A jelenlévő ügyeletes rendőrszűrtviselő azonnal telefonált a rendőrségre, ahonnan megfelelő karhatalmat küldtek ki az esetleges incidens további megakadályozására.

A karácsony alkalmából új erőre kapott Amerikában az alkoholelles mozgalom

Szigorítani fogják az ellenőrzést és a prohibíciós rendőrséget London, december 28. Newyorki jelentés közli, hogy a karácsonyi ünnepek alatti kicsapongások hatása alatt új erőre kapott az Egyesült Államokban az alkoholelles mozgalom. A sajtó hosszasan tárgyalja az ünnepi alkoholemészégek botrányát s Borah szenátor egyik lapban élesen neki támad a hatóságoknak és laundyhasággal vádolja a vezetőket. Borah beszédet is mondott, melyben rámutatott arra, hogy az alkoholizmus ellen nincs más ellenszer, mint a törvények vasöklével való végrehajtása. Borah közölte hallgatóságával, hogy Hoover elnök mélyen fel volt háborodva, amikor az ünnepek botránykrónikájáról tudomást szerzett. Az elnök kijelentette, hogy ő maga is szükségesnek tartja a törvények legdrasztikusabb érvényben tartását és az ellenőrzés további szigorítását. Borah e tekintetben kihatásba helyezte, hogy a kormány közelebbről csökkenteni fogja a Kanadából érkező hajók kikötési helyeinek számát és lényegesen emelni fogja a prohibíciós rendőrséget.

A „Financial News” szerint a román stabilizáció fényesen sikerült

Bucuresti-Bukarest, dec. 28. (Az Uj Kelet tudósítójától). A Financial News szerint a külföldi bankcsoport, amely az elmúlt évben a Banca Nationalának rendkívüli hitelt nyújtott a lei stabilizálására, elhárította, hogy ezt a hitelt egy újabb évre meghosszabbítja. A pénzügyi szaklap leszzegezi, hogy nem is látszik szükségesnek e hitel felhasználása, mert Románia pénzügyi helyzete feljavult, a termék kintő volt és a stabilizáció biztosítva van. Egyébként a Nemzetközi Bank, amely rövidesen megkezdte működését, átfogja venni a jegybankok által eddig igénybevetett hiteleket.

Tíz évi fegyház politikai gyilkosságért. Párisból jelentik: Az esküdtbírószág tíz évi fegyházra ítélte Pavant, aki a múlt évben meggyilkolta Savorelli olasz újságíró. Ez az újságíró tulajdonképpen rendkívül éles

álláspontot foglalt el a külföldön tartózkodó olasz szocialistákkal szemben és ez késztette Pavant, — aki emigráns volt, — arra, hogy a hírlapíró annak egy párisi tartózkodása alkalmával lelője.

A Loteria Sinistratilor

Közöljük az érdeklődőkkel, hogy a fenti sorsjáték első húzása, amely az év november 1-én kezdődött, december 5-én befejeződött.

Felkéretnek tehát a nyerő sorsjegyek tulajdonosai, hogy mutassák be sorsjegyeiket a nyeremények kifizetése végett a Comitetul Centralul, Bucuresti I. Str. Bateilor 22. Vidékiek beküldhetik sorsjegyeiket ajánlott levélben, mire a nekik járó összegeket a megjelölt címre postautalványon azonnal elküldik.

A második húzás 1930 március 1-én, az utolsó húzás pedig 1930 május 12-én lesz. Ezeknek a húzásoknak tervezete a következő:

Az 1930 március 1-i második húzás:		Az 1930 május 12-iki harmadik [utolsó] húzás:	
1 nyeremény lei	400,000	1 nyeremény lei	1,000,000
2 " " " " " "	400,000	1 " " " " " "	500,000
2 " " " " " "	200,000	1 " " " " " "	200,000
2 " " " " " "	100,000	3 " " " " " "	300,000
1 " " " " " "	40,000	3 " " " " " "	150,000
4 " " " " " "	30,000	5 " " " " " "	100,000
6 " " " " " "	60,000	7 " " " " " "	70,000
22 " " " " " "	110,000	23 " " " " " "	115,000
135 " " " " " "	135,000	135 " " " " " "	135,000
2015 " " " " " "	400	2016 " " " " " "	806,400
2190 " " " " " "			

Lei 2,331,000

Lei 3,376,400

Mindazon sorsjegyek, amelyek az első húzáson résztvettek (a nyerő sorsjegyek is), résztvesznek az 1930 márc. 1-i és május 12-iki húzásokon is, azzal a megszorítással, hogy ha ugyanaz a sorsjegy kétszer, vagy esetleg háromszor lesz kihúzva, csak a legnagyobb nyereményt kapja meg, a többi nyereménye pedig visszakerül a kihúzandó nyeremények közé.

Egy egész sorsjegy ára Lei 50
Egy fél sorsjegy ára Lei 25

Ujévi nagyvásárát

rendezi meg ezévb en alanti rend-
kivüli olcsó áraival

Szabó Jenő

Női divat különleges-
ségek nagyáruháza
CLUJ.

Telefon 4--79 Telefon

- 1 mtr. opalin — — 29
- 1 „ mosott vászon — — 29
- 1 mtr. fehérnemű vászon — — 33
- 1 kisvég vászon ágyneműre — — 350
- 1 mtr. mintás crepe 129
- 1 „ mosó delén — 35
- 1 „ teniszflanell 33
- 1 „ franciamintás flanell — — 49
- 1 mtr. flanell pasztel-szineken — — 48
- 1 garnitura 6 szalvétával — — 195
- 1 mtr. I-a minőségű férfiszövetöltönyre 265

1 méter I-a minőségű crepe de chine minden színben Lei 390.-

Maradékok feltűnő olcsó árakon!

Ujévi nagyvásárát

Kérje teljesen ingyen az 1930. évi naptár és arjegyzék könyvecskéit!

Több községben összeütközések voltak a szovjet hivatalnokai és a karácsonyt ünnepelni akaró parasztok között. Berlinből jelentik: Rigai jelentés szerint az Ukrajnától keletre eső déloroszországi községekben több helyütt összeütközések voltak a szovjet hivatalnokai és a karácsonyt megünnepelni akaró parasztok között. Számos parasztot letartóztattak s gyalog utba indították őket Astrachan felé. Mint a rigai lapokhoz érkezett közlés jelenti, a letartóztatott parasztok közül mintegy huszan utközben a hatalmas szélviharral súlyosított nagy hidegben megfagytak.

Nagy vihar dühög a Fekete-tengeren. Berlinből jelentik: Moszkvai jelentés közli, hogy a Fekete-tenger északi részében nagy vihar dühög. A hajózás csaknem teljesen szünetel. Több kikötőt a szélrohamok megrongáltak.

Borult idő várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárás-prognózisa szerint jobbra borult időjárás várható, sok helyütt csapadékkal, esővel és hóval és fagypontra körüli hőmérséklettel. A déli hőmérséklet Budapesten 1 fok Celsius.

A Majnába fulladt négy gyermek. Berlinből jelentik: Würzburgban négy gyermek a Majnába fulladt. Egy embert, aki segítségükre igyekezett, az ár elsodort szintén ott vesztette életét a folyóban.

Robbanás egy papirkereskedésben. Berlinből jelentik: A thüringiai Göttingenben ma egy papirkereskedésben robbanás történt, melynek nyomában tűz támadt. A kereskedőt súlyos sebekkel szállították kórházba. A tűz és a robbanás okozta kár jelentékeny.

Eljegyzés. Salamon Manó, Salamon Jakab bérkereskedő fia Iliáról eljegyezte Mózes Saroltát Iliáról. Minden külön értesítés helyett.

Rabló és bankár. Berlinből jelentik: A Majna-Frankfurt—berlini gyorsvonaton rablótámadás történt. Egy berlini bankár arra ébredt fel, hogy podgyászhalójában valaki kutat. Az ismeretlen tolvaj el akarta rabolni a bankár részvényekkel telt táskáját. Vad dőlakodás kezdődött a bankár és az ismeretlen rabló között, a bankár megrántotta a vészféket, az ismeretlen férfi pedig menekülni próbált. Akkor azonban odaértek a vasutasok, lefoglalták és a legközelebbi állomáson átadták a csendőrségnek, amely megindította a nyomozást.

A kolozsvári Zsidó Menza állásközvetítője. A kolozsvári Zsidó Diákmenza vezetősége azzal a kéréssel fordul mindazon zsidó szülőkhöz, akik instrukciót keresnek elemi, vagy középiskolai tanuló gyermekeik mellé, hogy ebeli igényeiket jelentsék be szóban, vagy írásban a Diákmenza vezetőségének, Str. Dorobantilor (v. Honvéd-ucca) 11. A Menza vezetősége gondoskodni fog róla, hogy a jelentkezők igényeit kifogástalanul és azonnal kielégítse. A Menza diákjai vállalkoznak román, héber, német, francia, angol nyelv órák adása mellett középiskolai és elemista tanulók instrualására, magánvizsgára és bakkalaureátusra való előkészítésre.

Verebekre vadászott és életveszélyesen megsebesítette a — szakácsnőt. Szegedről jelentik: Tegnap a Pick-szalámigyár udvarán egy diákfiú, aki vereberekre vadászott, tévedésből belelőtt a család arrajáró szakácsnőjének jobb mellébe. A szerencsétlen nőt életveszélyes sebesüléssel szállították be a kórházba.

Az indiai nacionalista kongresszus elfogadta Ghandinak India teljes függetlenségéről, a bojkottról és az adófizetések megtagadásáról szóló javaslatát

London, dec. 28. Lahoreból érkezett jelentések szerint az indiai nacionalista kongresszus végrehajtóbizottsága elfogadta Ghandi határozati javaslatát India teljes függetlenségéről, továbbá a központi és tartományi törvényhozó testületek munkásságának bojkottálásáról és az adófizetések megtagadására irányuló felhívásokról.

Petróleumvilágítás

★
Markó V. okl. gépészmérnök
Cluj, Strada N. Iorga 11 Telefon 4-53

Hőféhér fény, minimális költség, maximális biztonság. — Kérjen díjmentes felvilágosítást.

Január harmadikán délután nyitják meg a második hágai konferenciát

Venizelosz a görög követelések kielégítéséért. A német minisztertanácson a hágai konferencia előkészületeit beszélték meg

Brüsszel, december 28. Jaspár miniszterelnök jegyzékét intézett a kormányokhoz, melyben közölte, hogy a második hágai konferenciát január harmadikán délután öt órakor fogja megnyitni s felkéri a kormányokat, hogy delegációkat utasítsák a konferencia megnyitói ülésén való megjelenésre.

Páris, december 28. A Havas távirati iroda athéni tudósítójának jelentése szerint Venizelosz görög miniszterelnök annak a reményének adott kifejezést, hogy a második hágai konferencián ki-

fojják elégteleni Görögország jogos követeléseit. A görög delegáció mindenestre kívánni fogja a szakértők által a keleti jóvátételekre nézve kidolgozott előzetes tervezet módosítását.

Berlin, december 28. A birodalmi kormány ma Schacht, a birodalmi bank elnökének bevonásával minisztertanácsot tartott, amelyen a második hágai konferencia előkészületeit beszélték meg. Holnap újabb minisztertanács lesz és Schacht dr. a folytatódó gazdasági minisztertanácsban is részt vesz.

A Danubia cukorgyárak másfélmilliárd lejes adópanamájáról rántották le a leplet

București-Bukarest, december 28. (Az Új Kelet tudósítójától). Petrescu pénzügyi vezérfelügyelő befejezte a „Danubia” társaság romani, százkuti és giurgiui cukorgyárai könyveinek megvizsgálását. A vizsgálat óriási mérvű adóeltitkolásokat fedezett fel és

a felügyelő bejelentése szerint az évek hosszú során át eltitkolt adóösszegek a törvényes és sokszoros bírságokkal együtt 1 milliárd 300 millióra rug. Petrescu jelentése Madgearu pénzügyminiszter előtt fekszik.

HOTEL METROPOL BUKAREST

A királyi palotával szemben
Modern komfort
az Új Kelet minden olvasója
15% kedvezményt kap a szobaárakban, — ha felmutatja ezt a hirdetést!

ROYAL amerikai írógépek legújabb modeljei szenzációszak

Mielőtt írógépet vásárolna, saját érdekében feltétlenül kérje ezen gép vételkényszer nélküli bemutatását. — Royal nagy gép 92 betűvel. — Royal Portable 88 betűvel. Minden nagyobb városban képviselve. Vezérképviselet: Goldstein, Oradea, Str. Avram Jancu 5, Telefon 2-97 szám.

Új év! 1930.

Ujüzlet

textil engros üzletének
detail osztálya

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 9.

Uj áruk

selyem-, vászon-, barchet-, flanel-, gyapju- és mosóárak óriási választékban.

Minden ötszáz lejes vásárlásnál

kérje az ujévi ajándék-csomagot.

Uj árak

melyek lényegesen olcsóbbak a karácsonyra hirdetett olcsó árainknál.

Ma megalakul az új lengyel kormány

Varsó, dec. 28. Bartel prof. designált miniszterelnök ma a lengyel fővárosba érkezett és Pilsudskival folytatott megbeszélései után felkereste a szenátus és a szajm elnökeit. Bartel a délután folyamán folytatta tárgyalásait. Politikai körökben bizonyosra veszik, hogy az új kormány talán már holnap, de legkésőbb vasárnap megalakul.

Berlin, dec. 28. Varsói jelentés szerint Bartel designált miniszterelnök tárgyalásai kormány megalakítása iránt még mindig nem tekinthetők lezártaknak. A kormány valószínűleg csak holnapra alakul meg. Politikai körökben bizonyosra veszik, hogy az új Bartel-kormány intenzívebb együttműködést akar a törvényhozó testületekkel, mint az előző Switalski-kormány.

Ismét nagy vihar tombol a fekete-tengeren

București-Bukarest, december 28. (Az Új Kelet tudósítójától). Az ország északi részében hatalmas hófúvás vette kezdetét. Bukovinában és Besarábiában pár nap óta sűrűn havazik. A Tumu-Magureli-Roșiori vasutvonal újabb elvan zárva a forgalomtól.

A beállott téli időjárás következtében a Fekete-tengeren a hajóközlekedés szünetel. A tengeren óriási vihar tombol, amely nagy károkat okozott a hajózáásban. Tegnap egy hullámraj megrongálta a konstancai kikötő berendezését, amelyek jelentékeny sérüléseket szenvedtek. A Petrol nevű görög petroóleumszállító hajó a vihar előtt a Finaide öbölbe menekült, ahol kilenc napig vesztegelt, míg tegnap végre befutott a konstancai kikötőbe. A legénység a kilenc napig tartó kényszerveszteglés miatt elfogyasztotta a hajó élelmiszerkészletét, úgy, hogy éh- és szomjúságban érkeztek meg a konstancai kikötőbe. Legújabb jelentéseink szerint, a Fekete-tengeri vihar elült s a hajóforgalom ismét megindult.

Likvidálnak tekinthető a Macao portugál gyarmati lázadás

London, december 28. Honkongi jelentés szerint Macao közelében egy portugál gőzös, amely tengerészkatonákat akart a lázadásban lévő gyarmati partvidéken szárazra tenni, viharba került és segélykérő jeleket adott le.

A lapokhoz érkezett jelentések azt közlik, hogy a zendülés угyszólván már teljesen likvidálnak tekinthető. A felkelők már csak alig egy-két erődöt tartanak birtokukban s a municiójuk is fogytán van.

Lisszabonból vizsgáló-bizottságot indítottak utba a lázadás előzményeinek és lefolyásának megállapítására.

A tanítók és a tanárok folytatják a harcot fizetésük emeléséért

București-Bukarest, december 28. (Az Új Kelet tudósítójától). A három tanítók és tanárszervezet kiküldött közös komitája a következő kommunikét tette közzé: a tantestületek rendkívüli kongresszusának fellépése és a parlamentben levő tanárok és tanítók támogatása azt eredményezte, hogy 148 millió lejt kaptunk a kormánytól és ezenkívül a miniszterelnök azt az ígéretét, hogy a költségvetési feleslegekből elsősorban az oktató személyzet igényeit fogják kielégíteni, míg egyrészt ez a segítség teljesen elégtelen, másrészt ép a miniszterelnök kijelentése bizonyítja, hogy az oktató-testület mozgalmá teljesen leghalás alapokon áll és nem kíván egyebet, mint az 1927. évi fizetésrendezés törvény végrehajtását. Mindennek következtében a kiküldött közös bizottság a következőket határozza el: 1. A decemberi rendkívüli kongresszus nem tekintetik meg most sem bezártnak. 2. Felhívja a tanárok és tanítók testületét, alakítsák meg mielőbb közös szervezeteiket. 3. A megyei szervezetek foglaljanak mielőbb egységesen állást a közös célok tekintetében. 4. A megyei szervezetek delegátusai január 26-án összeülnek Bukarestben, hogy megalakítsák az oktatók romániai federációját.

LŐV SZ

Orásteie-Szá
Új Kelet kikt
délyszerte óri
fantasztikus
igazi grandgu
amely Algyóg
ról tegnapi sz
Kelet.

Azóta mint
volna meg a
ties csend és
utóak kihaltak
vendéglő kihalt
csatások után

A gyalomári
mögött hagytt
szívében. Apró
hosszu sora ut
háza elé, ahol
boldogan élt
Lőwi Miklós.
lett meghalnia,

„Itt
jó u

Sárgára mesz
hivogató kis h
a kúszó ajtókn
egyetlen támas
a fiatal, alig hu
és két apró gy
egy két éves fi
önmagunkon. K
teket hallunk.
A talájk magunk
Ő jött ugy, min
gát. Apró szók
különös fény r
haja kuszált, faj
dik lényére. A
lóságai megbén
mények.

Megismeri kis
jóakarója. Ujra
lan, azután szem
miut egy beteg
azután vad zokog
fájdalom.

— Mentenek
— kitalja megd
Nagynehezen meg
mindannyian hal
fiatal asszony ke
a halószobán, bev
szertü helyiségbe
hogy ez az a bi
véres dráma lejárt

A fiatalasszony
zokogása sikolyba
— Itt, itt fekt
mentpadlón.

A szemem hozza
sághoz, amely bet
neijiséget. Körül
amint a falakon v
meg. Köröskörül
ban egy zsák só h
hér, piros, szegény

„Magának csak
nálni, an

A szerencsétlen
emlékek felhúzásá
kiúzó fájdalmára,
ahol néhány napp
feküdt, felidéri a

— En még ab
reggel erősen kopog
Beszélitottam az u
foglatatoskodott va
ajtót a korai látog
zárta az üzletet, m
nap nem pyitottu
Tandau Aron vo
napja tartozkodott
szoba és a konyha
igy tisztán hallh
amely uram és Tar

— Tandau fures
Ezelőtt három négy
kiraboltak bennünk
nem sikerült kézrel
állott elő, hogy ő
kuszok révén rávez
nyomára.

— Magának csak
amit én mondok és

HÖFER No. 2. régi, de ma is a legjobb hintőpor.

Az algyógyi véres dráma színhelyén

Lőwi Miksáné az áldozat özvegye elbeszéli a borzalmas hajnal történetét

Tandau Áron már gyilkolt egyszer ugyanilyen módon, sőt az apja is gyilkos volt

Orăștie-Szászváros, december 28. (Az Új Kelet kiküldött munkatársától). Erdélyszerte óriási izgalmat váltott ki az a fantasztikus rabgyilkossági tragédia, igazi grandguignoli drámába illő bűntény, amely Algyógyon játszódott le és amelyről tegnapi számában számolt be az Új Kelet.

Azóta mintha rossz szellemek szállták volna meg a községet. Némáság, kísérteties csend ereszkedett a házakra. Az utcák kihaltak. A máskor oly hangos vendéglő kihalt. Egy-két járókeelő siet a csatoskó utcán.

A gymári vashidat régen magunk mögött hagytuk, benn vagyunk a község szívében. Apró, kékre meszelt házacskák hosszú sora után megérkezünk az áldozat háza elé, ahol néhány nappal ezelőtt még boldogan élt és dolgozott családja Lőwi Miklós. Harmenc és korában kellett meghalnia.

"Itt, itt feküdt az én drága jó uram!"

Sárgára meszelt frontjával barátságosan hívogató kis ház. Az ablakok bedeszkázva a külső ajtók lezárva. Benn a lakásban egyetlen támasztát gyászolja a kis család: a fiatal, alig huszonnyolc éves asszonyka és két apró gyermeke, egy négy éves és egy két éves fiúcska. Erőt kell vennünk önmagunkon. Kopogtatunk. Csoszogó lépteket hallunk. Az ajtó nyílik és szembe találjuk magunkat az áldozat özvegyével. Ő jött úgy, mintha vonszolta volna magát. Apró szöke asszonyka, szemében különös fény ragyog, arca kifejezéstelen, haja kuszált, fájdalmas levertség nehezedik lényére. A szerencsétlen özvegyet valószínűleg megbénították a rettenetes események.

Megismeri kísérőmet, aki a család régi jóakarója. Szeme egy pillanatra felcsillan, aztán újra magába roskad. Előbb miut egy beteg gyermek nyöszörög, de aztán vad zokogásban tör fel belőle a fájdalom.

— Mentsenek meg! mentsenek meg! — kiáltja megdöbbenő kétségbeeséssel. Nagyszerűen megnyugtatók. Par perció mindannyian halgatunk, de aztán a fiatal asszony keresztülvezet a konyhába, a halószobába, bevezet egy rideg, raktár szerű helyiségbe. Azonnal megértem, hogy ez az a bizonyos raktár, ahol a véres dráma lejátsszódott.

A fiatalasszony újra zokogni kezd. zokogása sikolyba ful.

— Itt, itt feküdt az én drága, jó uram! — sikoltja és végigzuhan a cementpadlón.

A szemem hozzácsókolt kissé a sötétséghez, amely betöltötte a rideg raktár helyiséget. Körülnézek. Irtózás fog el, amint a falakon véres foltokat pillantok meg. Köröskörül véres tárgyak. A sarokban egy zsák só kiöntve. A só nem fehér, piros, szegény Lőwi Miklós véréből.

"Magának csak végig kell csinálni, amit mondok".

A szerencsétlen asszony, mintha a sötét emlékek felhőzésétől remélné a vigaszt, kiúzó fájdalomra, a cementen gubbasztva, ahol néhány nappal ezelőtt férje hullaja feküdt, felidéz a véres szombati reggelt:

— Én még aludtam, amikor korán reggel erősen kopogtattak az üzletajtón. Beszélőttem az uramat, aki az udvaron foglalatokodott valamivel. És ő nyitott ajtót a korai látogatónak. Utána újra bezárta az üzletet, mert szombat léven, aznap nem nyitottunk. A korai látogató Tandau Áron volt, aki csak néhány napja tartózkodott Algyógyon. A halószoba és a konyha ajtó nyitva volt és így tisztán hallhattam a beszélgetést, amely uram és Tandau között lezajlott.

— Tandau furcsa ajánlattal állott elő. Ezelőtt három négy hónappal tudniillik kiraboltak bennünket, de a tetteseket nem sikerült kézrekeríteni. Tandau azzal állott elő, hogy ő bizonyos hókusz-pókuszok révén rávezeti uramat a betörők nyomára.

— Magának csak végig kell csinálni, amit én mondok és holnap már a bór-

tőben ülnek a maga betörői, — ezzel fordult az uramhoz az az irtózatoss ember és azután kitért a részletekre.

— Bezárkóztunk egy szobába — mondotta — maga a feje huz egy zsákot, belenez egy tölcserbe, én idézni fogom a szellemeket és akkor meglátja a tölcseren keresztül, hogy kik a betörők.

— Amikor ezeket a furcsa dolgokat hallottam, — mondotta a boldogtalan özvegy — hamar felöltöztem és besiettem az üzletbe, ahol arra kértem az uramat,

hogy ne higgyen a paraszt babonáinak, zsidó ember létére nem is szabad ilyen-mivel törődnie.

— Az uram azonban mosolyogva válaszolta: „Hadd el fiam, már annyi mindent megpróbáltunk a betörők kézrekerítésére, próbáljuk meg ezt is”. És a paraszt már fogta is szegény uramat és vitte a végzetes utra. Rosszat sejtve, utánuk lopóztam. Ők bementek a raktárba. És az ajtónál hallgatóztam. Hallottam, amint megfordult a kulcs a zárban.

Mi történt a bezárt raktárajtó mögött

— Miért zárta be az ajtót — kérdezte az uram.

— Hogy senki ne zavarhasson bennünket — válaszolta a gyilkos.

— És a nyomorult gazember akkor szinte parancsolólag szól rá az uramra, hogy térdepeljen le... így ni, tegye feje az a zsákot... most fogja kezébe a tölcser... na, tegye a bal szeméhez, a jobb szemét hunyja le erősen... a tölcser most fordítsa a menyzet felé... na... na jól van. És azután nem hallottam többet semmit, valami megmarkolta a szívemet és futottam vissza az üzletbe. Irtózatoss balsejtelem fogott el. Már embereket akartam hívni, de máris ott volt az a rettenetes Tandau mellettem és gondolkozásra sem nyujtva időt rám parancsolt:

— Térdepeljen le maga is, magával is idézni kell a szellemeket...

— Az uram miért nem jött ki?

— Ő csak akkor jön, ha magával elintéztet a dolgot és hívni fogom.

— Valami ellenállhatatlan erő kényszerített, hogy letérdepeljek. Tandau egy zsákot akart a fejemre huzni, de amikor a nyakamon éreztem hideg, csonka ujjait — mert három ujjá hiányzik a jobbkezéről — rettenetes irtózás fogott el, felugrottam és szinte könyörgöttem hozzá:

— Nézze, mindent meg fogok tenni, de előbb a szolgáló leánnyal csinálja végig a dolgot.

— Tandau néhány pillanatig gondolkodott és azután kiment az udvarra, hogy a leányt a nyárikonyhában megkeresse. Engem már semmi sem tartott vissza, futottam a konyhába, a halószobán keresztül a raktárba, felrántottam az ajtót... és... és...

a fejről már félig lecsuszott a zsák, a torkából patakzott a vér.

A szerencsétlen asszony elfedi arát a kezével és szivertépő zokogásba kezd.

— Egyetlen istenem, ha eszembe jut... szegény, szegény jó uram... ott feküdt a zsákokon... mindenfelé vér... vér... vér.

A fejről már félig lecsuszott a zsák, a torkából patakzott a vér... megfogtam szegény uram ütőerét, amely már nem vert. Rettenetes volt. Ráborultam a véres hullára és csókoltam, de azután ezembe jutott a gyilkos, hogy megszökik és azután futottam ki-fel, feltéptem az üzlet utcára nyíló ajtóját és emberként kiáltottam. Azután minden elborult előttem.

A szerencsétlen asszony újra zokogásba kezd. Végre lecsendesedik, odafordul a szolgálóhoz, hogy hozzon be valami enni valót. A kis cselédleány törülgeti a szemét és elmenően sághatva mondja:

— Szegény jó ur.

Amikor visszajön, megkérdezzük, hogy hívják.

— Marika — Marika mondja el, hogy a gyilkos magával mit beszélt és mit akart csinálni magával?

A szolgálóleány benézett a raktár ablakon.

A szegény kis szolgálóleány arca el-sáppad, minden ízében reszketni kezd. Mintha most is hatása alatt volna a borzalmas jelenetnek. Hosszas négatás

Tandau Áron a gyilkos

Elhívtuk a járásörmezt, aki kihallgatta a gyilkost és a felbujtót.

— A gyilkos negyvenéves balsai ember néhány hete gyakran járt fel Algyógyra Bogdan Chirilához. 1917-ben Balsán meggyilkoltak özvegy Morárnét, aki sokáig élt vadházasságban Tandau Áronnal. Morárnénak is zsákot huztak a fejére és beretvával metszették el a torkát. Senki nem gondolt azonban akkor arra, hogy Tandau a gyilkos, mert hiszen éppen ő volt az, aki a csendőrszegen jelentést tett arról, hogy Morárnét meggyilkolták. Most már tudjuk, hogy a gyilkos csak Tandau lehetett. Amikor megkérdeztem tőle, hogy miért gyilkolta meg Lőwi Miklóst, kijelentette, hogy Bogdan Chirila berelte fel erre és hatvan ezer lejt ígért neki, ha kipusztítja az egész családot. Tandau két nappal a gyilkosság előttem ugyanacsak Algyógyon bement Mahler Izrael kereskedőhöz, akinek ajánlatot tett arra, hogy szellemeket idéz neki is. Őneki is zsákot akart a fejére huzni, de Mahler a szó szoros értelmében elkergette. Tandau vallomása alapján vallatás alá fogtuk Bogdan Chirilat is, szombat délután bezártuk mindkettőt a csendőrség pincéjébe. Megelőzőleg egy eidogott helyen két téglát elavovítottunk a pince falából és harman hallgatóztunk.

— Miért mártortat engem is a bajba?

— Miért ne. Legyűns keiten a pácoan. Miért ne szenvedj te is, mint én?

— De hisz én meg akartam adni neked a hatvan ezer lejt — válaszolta erre Bogdan.

— Most már mind adhatod.

Tandaunak már az apja is gyilkos

— Szombaton délután megtörtént a hivatalos helyszíni szemle. A gyilkosság színhelyére vezettük Tandau Áront is. Egy cseppet sem látszott megtörténn. Csupán amúgy megparancsolták neki, hogy a véres hullát helyezze az asztalra és vetköztesse le, kiáltott fel:

— Nem! Nem! Irtózom tőle!

— De azután mégis ráerőszakoltuk, hogy a hullát vetköztesse le.

után végül mégis beszélt.

— Amikor átmentem az udvaron. először benéztem a raktár kicsi ablakán. Csudálkoztam, hogy az urat letérdepelve látom. Tandau akkor meglátott engem, intett a kezével, hogy menjek el. Le-mentem a majorsághoz, hogy elássam, amikor egyszer csak futva jön felém Tandau.

— Térdepelj le és huzd a fejedre ezt a zsákot! — kiáltott rám.

Én nem engedelmesskedtem, mire meg-ragadott a hajamálfogva és kirántotta a zsebéből a beretvát. De akkor már meghallottuk a nagysága hangját és már jöttek az emberek is a karókkal. Tandau elengedte a hajamat, átugrott a kerítésen és futott a dombon felfelé. Csak akkor láttam újra, amikor a falu vitte a csendőrszere. Én is dobtam reá néhány követ.

A cseléd elhallgat, a szobában csend lesz, csak néha néha zokog fel a boldogtalan özvegy. Kis, fehér ágycsákában két apró gyermek átölelve egymást alszik. A ház előtt néhány algyógyi gazda sétál le és fel, szánakozóan néznek az üzlet ajtó felé. Megszólítom az egyiket:

— Hát eltemették ugye, szegény Lőwi Miklóst?

— El az áldott jó embert — válaszolja a gazda — szép, jó ember volt, mindannyian nagyon szerettük. Kár, hogy ilyen fiatalon meg kellett halnia. Azt mondják, hogy nálunk nincs akasztófa, pedig hát a gyilkosnak tiz akasztás is kevés volna, azért a véres és borzalmas tettéért.

Hétfőn — fejezte be a csendőrszere — Tandau Bogdan Chirilával együtt súlyosan megbilincselve átkísértük a dévai ügyészség börtönébe.

Igen — tette hozzá még — majd elfelejtettem megmondani, hogy Tandau-nak az apja is el volt már ítélve egyszer ugyanacsak gyilkosságért. 1918-ban a forradalomkor leütötte a balsai tanítót A koronázás alkalmával azonban amnesztiát kapott... Az alma nem esik messze a fájától.

A csendőrszere ezután leírja a gyilkost: középmagas, nyírt fekete sörtehajú, mord tekintetű ember, apró fekete szemű sok gonoszszágot árulnak el. Ez az ember képes minden szemhunyorítás nélkül végiggyilkolni embereket, mintha csak csirkeket ölné le.

Es az örmester keresztet vet magára s így mondja:

— Ments meg Isten minket az ilyen emberektől!

Hátszegi Ernő.

Az erdélyi pénzügyigazgatóságokból eltávolítják a meg nem felelő elemeket

Egy bukaresti lap követeli, hogy a tisztogatás során ellenőrizzék a milliós vagyonok eredetét

Cluj-Kolozsvár, december 28. (Az Új Kelet tudósítójától). A „Dinies” jelentése szerint az erdélyi pénzügyigazgatóságoknál megkezdődött az odnemvaló elemek eltávolítása. A lap szerint Erdély lakossága, kereskedése és iparája, mérhetetlenül sokat szenvedtek a pénzügyi tisztviselők basáskodása miatt. A tisztogatás röviddel a Maniu kormány uralomra-jövetelével vette kezdetét. Ez azonban csak az első lépést jelenti, amelyet sok más intézkedésnek kell követnie. A lap követeli elsősorban az ártalmas levezetett tisztviselőket gazdálkodásuk felül-

vizsgálását. Az erdélyi pénzügyigazgatóságoknál az odnemvaló elemeket az elhárított vagyonokat szerezték maguknak. A gazdálkodás revíziójának annál is inkább meg kell történnie, mert egyébként az ártelmények könnyen fogják azt állítani, hogy „politikai” aldozatai lettek az új kormányzat Nemecei a magasarangu tisztviselőket tisztogatás, a revízió alá venni, de a falusi perceptorokét is, akik felelősséget vállaltak a meg nem felelő elemek eltávolításában. Meg kell már kezdeni az elapos tisztogatás munkáját.

A romániai fakeskedelem rálépett a konszolidáció útjára

A viszonyok normalizálódásával a román fakeskedelem százszázalékosan belekapcsolódhatik a nemzetközi piacba. Hogyan alakult az elmúlt évben a nemzetközi faexport

Cluj-Kolozsvár, december 28. Az Új Kelet tudósítójától. A romániai faipar elmúlt gazdasági évről igen érdekes rézümé jelent meg az „Argus” legutóbbi számában. Az cikk, a helyi viszonyok alapos ismerete mellett igen érdekes megállapításokat közöl a nemzetközi faiparról, és Romániának, mint elsősorban a termelő államnak a nemzetközi faiparban elfoglalt helyéről. Ma az új kereskedelmi tárgyalások megkezdése előtt ez a cikk különösen nagy érdeklődésre tarthat számot, és éppen ezért jónak látjuk azt szorosan az alábbiakban közölni:

Angliában megalakult tröszt, amely Anglia tízennyegye legjelentősebb céget öleli magában, eddig ugyszólván monopolizálta az Oroszországból importált faanyagok értékesítését és ilyenformában a faárakat bizonyos fix szinten tartotta. Ez a tröszt az elmúlt évben 550 ezer standard, tehát több mint 2 és fél millió köbméter fát dobott piacra. Az elvégzett munkájukról a vonatkozó tárgyalások hónapokig húzódtak, ami azt jelenti, hogy eredményeztünk volna. A két csoport nem tudott egymással megegyezni, azon egyszerű oknál fogva, hogy az orosz csoport az 1930. évi vonatkozólag 750 ezer mangara exportálására akart megkapcsolódni. Ez, vagyis 45 százalékkal nagyobb stóker, mint az elmúlt évben. Amennyiben ez a két tröszt nem fog tudni megegyezni a jövő évi szállításokra vonatkozólag, az orosz tröszt javasolni fogja, hogy az angol tröszt megkerüléseivel, az árakat ugyancsak a piacra dobják. Ebben az esetben a faárak jelentős esése várható, mivel az angol tröszt, amely eddig a nemzetközi faiparban az orosz trösztvel egyenlő közvetítője volt, az árakat magas szinten volt képes fenntartani.

Az orosz export problémájánál fogva a nemzetközi faipar helyzete meg nem teljesen világos. Az

összes európai államok nagy import-örjeit azt lesik, hová fog az orosz termelés irányulni. Ez ma az egyedüli döntő kérdés a fapiacban, amelynek nagy jelentősége az, hogy az orosz termelés egyre intenzívebb tempóban növekszik és hogy az orosz trösztök hajlandók jelentős, ártalmi engedelményeket tenni a fogyasztó piacok meghódítására.

Az északi államok közül Svéd és Finnország, amelyeknek az exportja kb. 1 millió 200 ezer standardot tett ki évente, elsősorban érdekeltek az orosz export megszervezésében. Finnország éppen ezért nem tudott több mint 150 ezer standardra, Svédország pedig 100 ezer standardra nagyobb köteleket eddig eszközölni. Ugyanebben az időben a két államnak az elmúlt évben már háromszor ilyen nagy stókkra voltak fix kötelei. A finn export a kereskedelmi év első kilenc hónapjában a következő érdekes képet mutatja:
Más országban 65 ezer, tehát összesen Angliában 420 ezer
Hollandiában 146 ezer
Belgiumban 142 ezer
Franciaországban 92 ezer
Dániában 42 ezer
Spanyolországban 32 ezer
Németországban 81 ezer

sen 1 millió 25 ezer standardot helyeztet el.

Az exportállamok piacaiban két kategóriára oszlanak.

1. Az északi államok és Oroszország, amelyeknek az exportja legnagyobb részt nyugat felé, speciálisan Angliába irányul.

2. A középeurópai államok Románia, Lengyelország, Jugoszlávia, Csehszlovákia, Ausztria, amelyeknek termékei Németország, Magyarország és Olaszország felé irányulnak, a többit pedig Nyugat felé irányítják.

3. A nemzetközi fapiac konsternációja tehát Oroszország magatartásától függ. Ha Oroszország termékei az angol tröszt közvetítésével Angliában fogják elhelyezni, a nemzetközi fapiac belső helyzetében jelentős változás nem állhat be. Amennyiben azonban az orosz termelés a többi államokat is, speciálisan Németországot, Franciaországot, Hollandiát és Belgiumot is meg akarja hódítani, akkor a jövő oly meglepetéseket tarthat számunkra, amelyek során az összes érdekelt államok és különösen a középeurópai exportállamok jelentős veszteségeket fognak szenvedni.

Tűzvész a washingtoni Fehér Házban

Hoover elnök kieléglenléte mentette meg a karácsonyi ünnepélyen résztvevő gyerekeket

Washington, dec. 28. A Fehér Házban karácsony estjén a gyerekek ünnepélyt tartottak, amikor óriási zűrzavar keletkezett, mert a pilóta és a székelyek meggyújtották a veszélyesnek ítélt székelyeket. A veszélyesnek ítélt székelyek este nyolc óra tájban fedezték fel az ünnepélyt az összes tűzoltóságok kiérkezését. Három óra hatvanas körül indult meg a tűz, amelyet végül is sikerült a tűzoltóknak lokalizálni. Az északi székely, ahol a tűz keletkezett és páncélt, iradék és iradék voltak elhelyezve, amelyekben a legfontosabb iradék okmányokat és történelmi dokumentumokat őriztek. A tű feloldozása után az elnök rendelkezéseire ezeket helyreállított biztonságba helyezték. A tű elpusztította Hoover elnök dolgozószobáját is, a kár százezer dollárba becsülhető.

hét, hogy a fegyveres tűzvészely ellenére is minden pánik nélkül sikerült a veszélyes körzetből eltávolítani a gyerekeket. Amikor ugyanis az első hírek érkeztek a tűzről, az elnök nyomban rendelkezett, hogy a zenekar csak játsszon nyugodtan tovább mintha mi sem történt volna. Az elnök rendelkezését teljesítették, a zenekar egy pillanatra sem hagyta abba működését és ennek köszönhető, hogy a gyermekeket egymásután kiverték a tereméből, anélkül hogy észrevették volna, hogy egyáltalában tűz ütött ki.

Hoover elnök ebben az időben szintén a Fehér Házban tartózkodott és résztvevő a gyermekek karácsonyi ünnepélyén. Az ő megadása nagy köszön-

Először a valuták aránylóműködés.

A most lezáruló esztendő a háború utáni évek során az első, amelyben emelkedtek a faárak a nemzetközi piacra. Az a tény, hogy a világos gázok korábban, amely a román fakeskedelem normális működését eddig akadályozta, az utóbbi évben kiküszöbölődött. A valuták stabilizálása, a szállítás és a turizmus exportára kerüléséig megoldás nyertek. A stabilizált valuták alapján az ipar és a kereskedelem a nemzetközi piacon a legelőnyösebb állapotban áll. A valuták stabilizálása a nemzetközi piacra a legelőnyösebb állapotban áll. A valuták stabilizálása a nemzetközi piacra a legelőnyösebb állapotban áll.

Normalizálódott az export költéség.

Az export ártalmi a jövőben, a nemzetközi piacra a legelőnyösebb állapotban áll. A valuták stabilizálása a nemzetközi piacra a legelőnyösebb állapotban áll. A valuták stabilizálása a nemzetközi piacra a legelőnyösebb állapotban áll.

A nemzetközi fapiac legjelentősebb eseménye az orosz tröszt azon állandó törekvése, hogy a konzumáló piacokat meghódítsa és hogy a szovjet tröszt termelését állandóan növelje. Ismeretes, hogy a Russian Soft Wood Importers

ELSO ROMÁNIAI ZSIDÓ SORSJATEKA
Zsidók, a „BEZALEL”
jótékony célú sorsjáték sorsjegyeinek vásárlásával nagy általános zsidó ügyek segítésére. Segítjük a zsidó munkások özvegyeit és árváit. Ezeken kívül minden sorsjegyvásárlással részt vesz az 1930. február 10-én megartandó sorsoláson, amikor jótékony célokra kerülnek kisorsolásra.
Egy sorsjegy ára 40 lej,
Zsidószervezetek és intézmények vezetői segítenek a központ iradához az U. A. Kassai (Cerc. Libertatea)
Keresetnek az egész országban komoly garanciával rendelkező, agilis vizsgálatosok a „ROMÁNIAI ZSIDÓK ELSŐ SORSJATEKA” sorsjegyeinek elhelyezésére.

TELLUS
Versenyhársnélküli óra
elegáns, szolid és pontos

RHEIN
Pezsgő.

Megkezdődött! Megkezdődött!
Helios áruház
nagy újévi vására az alatt sorolt olcsó árakkal:
1 drb. divat selyemsál Lei 70
1 pár meleg női kesztyű 45
1 „ bélelt férfi kesztyű 60
1 „ téli angol női harisnya 50
1 „ strapa női harisnya 24
1 „ nagyon tartós férfi sockni .. 28
1 „ vastag, meleg férfi sockni .. 30
1 drb. egész finom férfi zsebkendő .. 25
1 pár Bemberg selyemharisnya .. 140
1 „ férfi bélelt bőrkesztyű csattal .. 375
Gyapjú harisnyák, női kosztümök, férfi és női szwetterek, férfi ingek, nyakkendők és esernyők még soha nem tapasztalt olcsó árakban lesznek kiszolgálva.
HELIOS
kötőtáruháZ CLUJ, FÖTÉR 7.
Farkas szoborral szemben.
Hirdessen az „ÚJ KELET”-ben

Színház

A kis cukrotató) Ha e mi operett szerzői rendezkezelésük, hogy a módé-renezánszmellem, ugy lá lomban is bevo tiszti rezsim b gyogóra igyeke idején a Waffe ennél már több ványos operette díó dekoltázsol mos taktuzokka zegény baroner mégis szimpatik szerelme. Ezekb polgári morál le rúséggel párosul ben. A tegnap anyítja. A mo denkori Jancsi árán nyeri el Ju rászleányban“ e idők“ romantiká ben érvényesítve ténészt, de nem ez az ember — Egyébként a be is gyöngse s trük Operettszínészeké gás hasonló módé Pláne, ha ezek a tássokkal rendelke demlik meg, hog lány librettójának nitésére legyenek adást a végő bu Bébi kedvessége, pompás karikatt Tompa és Solthy tudták antipatiki kussá tenni. Ked A többiek is min érdekében. Hiába.

A MAGYAR S

Vasárnap d. u. 2 óra (Operette újdon helyarákkal. Je és 10 lei. Sor Vasárnap 5 és 7 óra admiralis. (Jac Vasárnap este 9-ke (Operette újdon 22. sz. B. Sor Hétfőn este 8 és fél lány. (Operette bérlet 22. szám Kedden este 9 óra előadás sorsolá barotréfák, ma táncok. Két é kacagás, Kond Ihász, Tompa ról kisorsolunk drb eleven új pezsgőt, 50 drb az évad folyam színházi előadás gyet a magyar-Sorsjegy nincs, a sorsjegy, min gyét résztvesz a netben. Sorozat Szerdán január 1-én adás. két és fél brigád. II. Mar Szerdán este 6 órak (Operett újdon 158 Szerdán jan. 1-én est relem (Amerika vii 12 képben. tegh Bébiyel, S rázatós új díszl tünmmel. Bérlet 159) Csütörtökön január 2 kis cukrászlány ódször Napi bér szám 160) Pénteken, este fél 9 donsg 4-edszer B. Sorozatszám Szombaton január 4-é árdos kisasszony ttnulással, új s Bérlet 22-szám tegh Bébiyel, S pával Leóvegyvel 162).

Színház—Művészet

A kis cukrászleány. (Operett bemutató) Ha e minden ízében rosszul sikerült operett szerzői egyéb eredetiséggel nem rendelkeznek, azt nem lehet elvitatni tőlük, hogy megkísérelték a magyar limonádé-rendszer megteremtését. A kurzusmallem, úgy látszik a pesti operettirodalomban is bevonul és a hajdani k. u. k. tiszti rezsim bornirt vonásait olyan ragyogóra igyekszik pucolni, mint annak idején a Wafferoek pitykéit kellett. Hát ennél már többet érnek a dzsenszes, látványos operettek, melyekben a vérpezsdítő dekoltázsok legalább temperamentumos taktusokkal vannak egybekötve. A megyény baronesszek megbántott szívével mégis szimpatikusabb a „Miss Ameriká” k szerelme. Ezekben az operettekben a jó polgári morál legalább egy kevés korszerűséggel párosul — legalább az öltözetekben. A tegnapi operett még ezt sem nyújtja. A modern operettekben a mindenkori Jancsi legalább némi trükkök árán nyeri el Juliskáját: — a „Kis cukrászleányban” ennyi sincs. A „régi, jó idők” romantikája, ami ebben az operettben érvényesítve lesz: érdekelheti a törtenészt, de nem a mai embert. Még ha ez az ember — operettközönség is. — Egyébként a bemutatott operett zenéje is gyöngé s trükkjei egyenesen vásáriak. Operettszínészeket sem szabad a csepürágás hasonló módszereibe belekényszeríteni. Pláne, ha ezek a színészek olyan kvalifikációval rendelkeznek, amelyek nem érdemlik meg, hogy a tegnapi operett sílány librettójának és zenéjének meglevevénítésére legyenek felhasználhatók. Az előadást a végső bukástól kizárólag Betegh Bébi kedvessége, Ihász humora, Selmeczy pompás karikatúrája mentették meg. Tompa és Solthy még jó játékkal sem tudták antipatikus szerepüket szimpatikusá tenni. Kedves volt Benes Ilonka. A többiek is mindent megtettek a siker érdekében. Hiába.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Vasárnap d. u. 2 és fél óra A nota vége (Operette ujdonság, nagyon olcsó mozi helyarárral. Jegyek ára 50, 40, 30, 20 és 10 lei. Sorozatszám 154)

Vasárnap 5 és 7 óra film előadás A kis admirális. (Jackie Googan).

Vasárnap este 9-kor A kis cukrász leány (Operette ujdonság, 2-szor. Napi bérlet 22. sz. B. Sorozatszám 155).

Hétfőn este 8 és fél óra A kis cukrász leány. (Operette ujdonság, 3-adszor. Napi bérlet 22. sz. C. Sorozatszám 156).

Keddén este 9 óra Szilveszteri kabaré-előadás sorsolással (A legvidámabb kabarétréfák, magánjelenetek, vígjátékok, táncok. Két és félórás tartó harsogó kacagás, Kondor Ibolya, Betegh Bébi, Ihász, Tompa fellépésével. A színpadról kisorsolunk a közönség között 10 drb eleven újjévi malacot, 10 üveg pezsgőt, 50 drb. ingyen színház jegyet az évad folyamán szabadon választható színházi előadásra. 100 drb. Mozi jegyet a magyar-színház mozi előadásaira Sorsjegy nincs. A színházi belépőjegy a sorsjegy, mindenki aki megváltja jegyét résztvesz a sorsolásban. Bérletszűnetben. Sorozatszám 157)

Szerdán január 1-én d. u. 3 óra filmelőadás két és félórás műsorral I. Tűzbrigád, II. Mari az ezred lánya.

Szerdán este 6 óra A kis cukrászleány (Operett ujdonság 4-edszer Sorozatszám 158)

Szerdán jan. 1-én este 9 óra Diákszerelme (Amerikai ujdonság Operette revü 12 képből. Kondor Ibolyával, Betegh Bébi, Solthyval, Ihással Kárpárazatos új díszletekkel, 300 új kosztümmel. Bérletszűnetben. Sorozatszám 159)

Csütörtökön január 2-án este fél 9-kor A kis cukrászleány (Operette ujdonság 5-ödször Napi bérlet 23 szám A sorozatszám 160)

Pénteken, este fél 9 óra A Kajüt (Ujdonság 4-edszer. Napi bérlet 23 szám B. Sorozatszám 161.)

Szombaton január 4-én este 9 óra Milliárdos kisasszony (Operette reviz. új beállítás. új szereposztással. Premiére Bérlet 23 szám Kondor Ibolyával, Betegh Bébi, Solthyval, Ihással, Tompával Leóvyval Selmecyvel, sorozatszám 162).

Vasárnap törvényes szűnet nap előadás nincs Hétfőn jan. 6 d. u. fél 3-kor Ocskay Brigádéros (Nagyon olcsó mozi helyarárral. Jegyek ára 50, 40, 30 20 és 10 sorozatszám 163).

Hétfőn jannár 6-án d. u. fél 6 óra Diákszerelme (Operette revü ujdonság 12-edszer sorozatszám 164)

Hétfőn január 6-án este 9-kor Milliárdos kisasszony (Operette reviz. Napi bérlet 23 sz. C sorozat sz. 165).

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Vasárnap d. e. 11-kor mozi-matiné 20, 15 10 leies helyarárral: A tenger sántája Hatalmas és izgalmas kalandor történet a főszerepben John Gilberttel Ezenkívül kacagató burleszk.

Vasárnap d. u. 5-kor és 7-kor A kis admirális Amerika csodás filmrekeke Főszereplők Jackie Coogan és Lars Hanson Premiére Helyárak 40, 30, 20 L.

Hétfőn 3, 5 és 7 óra A kis admirális, Keddén 3, 5, és 7 óra A kis admirális, Szerdán új napján d. e. 11-órakor matiné 20, 15, és 10 leies helyarárral A kis admirális utóljára!

Szerdán új napján d. u. 3-órakor csak egy mozi előadás két és fél óráig tartó hatalmas kettős műsorral. I. A Tűzbrigád 8 felvonásos amerikai dráma II: Mari az ezred lánya Donizetti operája filmen 10 felvonásban Főszerepben: Betty Balfour.

Csütörtökön január 2-án csak két előadás 3-kor és félhatkor kettős műsorral: I. Tizennyolcévesek Főszereplők: Verebes Ernő és Evelyn Holt II. Patt és Pattachon potyautasok A legjobb 8 felvonásos vígjáték Helyárak 30, 20, 101

Pénteken jan. 3-án csak két előadás 3 óra és félhatkor kettős műsorral I. tizennyolcévesek II. Patt és Pattachon Potyautasok

Szombaton január 4-ikén csak két előadás

3, és félhatórákor kettős műsorral I. Tizennyolcévesek II. Patt és Pattachon Potyautasok Helyárak 30, 20, és 10.

CORSO-FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

Vasárnap d. e. 11 óra: Vigjáték matiné. Olcsó helyarárral.

Vasárnap 3 5, 7, 9 óra: Az asszonyok ostroma. Fősz.: John Gilbert, Alma Rubens és Eva von Berne. Előjáték: Amerikai burleszk.

Hétfő 5, 7, 9 óra: Az asszonyok ostroma. Kedd 5, 7 9 óra: Az asszonyok ostroma. Szerda 3, 5, 7, 9 óra: Az utca Madonája. Fősz.: Lupe Velez és William Boyd.

SELECT-MOZGÓ:

Vasárnap Szerelm Álma, utóljára, mélyen meghatározó szerelmi dráma, főszerepben: Nils Asther és Ion Grawford.

Hétfő Hajadon anyák, társadalmi dráma, főszerepben: Maly Del-chaft (Az asszonyok goltójája főszereplője) Walter Schlesák és Werner Gutterer.

Kedd Hajadon anyák.

Szerda Ország nők nélkül, Péter Bolt „68-as menyaszón” című regénye nyomán, főszerepben: Conrad Veidt és Elga Brink.

Csütörtök Ország nők nélkül.

Péntek Ország nők nélkül.

Szombat Ország nők nélkül.

URANIA-MOZGÓ:

Vasárnap Vörös Kör, izgalmas detektív dráma, Edgar Wallace hasonnevű regénye nyomán, főszerepben: Lya Mara, Warwick Ward, Fred Louis Lerch.

Hétfő Vörös Kör.

Kedd Vörös Kör.

Szerda Páncélautó, idegizgató kalandorfilm, főszerepben Carlo Aldini világhírű akrobata.

Csütörtök Páncélautó.

Péntek Páncélautó.

Szombat Páncélautó utóljára.

Közgazdaság

A svéd kezelésbe került gyufamonopolium egész Erdélyre megállapította eladási szervezetét

Megírta az Uj Kelet, hogy a svéd kezelésbe került gyufamonopolium, illetve a Casa Autonoma a gyufagyártmányok forgalombahozatalát ezentul nem teszi függővé a trafikengedélyektől, hanem a gyufa eladását teljesen szabaddá teszi. Ennek érdekében a Casa Autonom megállapodást létesített több nagykereskedelmi vállalatokkal, amelyek a gyufacikket a detailkereskedőkhez fogják eljut-

tatni. Az erre vonatkozó szerződéseket a legtöbb erdélyi és bánági megyére vonatkozólag már aláírták. A gyufagyártmányoknak egy-egy megye területére vonatkozólag engrosárúsítására ugyszólván mindenütt fűszernagykereskedelmi vállalatok kaptak megbízást, egyedül Szatmármegyére nézve létesített a Monopol egy pénzintézettel megállapodást.

Hogyan alakult a konstancai kikötő forgalma az elmúlt évben

Cluj-Kolozsvár, december 28. (Az Uj Kelet tudósítójától) Románia egyedüli tengeri kikötőjének múlt évi forgalmáról a következő statisztika jelent meg. A kikötő elmúlt évi forgalma 5,540,692 tonna forgalmat bonyolítottak le, amely a következő képen oszlik meg. Közvetlenül Konstancában behajóztak 1,435,733 tonnát, Brailában 1,235,445 tonnát, Galațiában 565,344 tonnát, Sulinában 594,241 ton ország többi részében pedig 1,709,929 tonnát.

Konstancán keresztül 1929-ben a következő kategóriájú árukat importáltak. Vas 79679 gépek 14407 autómobilok és traktorok 5925 szén és kő 12782 kézmű-áru 3300 gyarmatáru 12309 élelmiszerek és konzervek 3844 növényolaj 456 gyümölcsök 9346 olajok 3796 gyógyszerárak 2856 különböző tonna 13676. A behozattal szemben a kivitel a következő változatos képet mutatja. A számok szintén tonnában értendők. Petroleum egymillió 830516 petroleum derivátumok 40764 gabona 221936 faáru 53417 buza-liszt 953 cukor 10699 só 8004 gyümölcs 765 szarvasmarha 1713 élelmickek 247 kézműáru 151 nyersbőr 47 fatörzsből feldolgozott cikkek 876 olajtérta 4364 különböző áruk 8477 Constanca kereskedelmi aktivitásának mérlege tehát 2 millió 117 ezer 728 tonna pluszsal zárult. Erdekés a kimutatás különben nemzetközi

szempontból is. Constanca hajó-forgalma az év végéig a következő: 206 román gőzös, 263 angol, 288 olasz, 59 holland, 42 amerikai, 70 német, 60 francia, 61 görög, 33 török, 9 egyiptomi, 9 svéd, 4 perza, 2 spanyol, 1 belga, 4 bulgár, 3 jugoszláv, 2 dán, 1 lengyel és 4 finn hajó fordult meg Constanca kikötőjében. Technikai szempontból a kikötő kiépítése az egész elmúlt évben állandóan folyt és pár éven belül a munkálatok hasonló menete mellett remélhető, hogy Románia egyetlen kikötője rövidesen megfelelő módon fog kiépülni.

Az erdélyiekkel egységes hitelkondíciókat állapítanak meg a regáti börgyárak és nagykereskedők

Cluj-Kolozsvár, december 28. (Az Uj Kelet tud.) A regáti börgyárak és nagykereskedők az elmúlt héten tartották meg Bukarestben értekezletüket, amelyen a ki-hitelezési feltételeket és a szakma általános helyzetét vitatták meg. Az értekezleten képviseltette magát a Hitelezők Védegyletének borszakosztálya is.

Az értekezlet egyhangulag elhatározta, hogy a maga részéről elfogadja az erdélyi börgyárak és engroszistikák Kreko néven ismert hitelkondíciós egyezményének szabályzatát, amelyet az okiráltságba is bevezetnek. Kimondották egyben, hogy Bukarestben érdekeik védelmére központi irodát állítanak fel, amely parallel fog működni az erdélyi szakmai vállalatok hasonló jellegű szervezetével.

Ujabb kényszeregyezségek. Bányai

Lajos nagyváradi kötött-szövöttáru és haryakereskedő a kényszeregyezési eljárás megindítását kérte a váradi törvényszéken. A cég passzívai 2 millió 320 ezer leire, aktívumai pedig 1 millió 673 ezer leire rugnak. Bányai Lajos beadványában 50 százalékos kvótát ajánl fel hitelezőinek, amelyet a kiegyezés jogerőre emelkedése után hat hónap múlva kezdődő 12 egyenlő havi részletben fizet. A vállalatnak több kolozsvári hitelezője van, minimális tételekkel. — Goldberger Pál zsidó textilkereskedő, akinek már régebben beadott kényszeregyezési kérését január 13-án tárgyalja a zilahi törvényszék, hitelezőivel megágyezési tárgyalásokat kezdett. Hitelezőihöz intézett körlevelében 1930 május elsejétől kezdődőleg 12 egyenlő havi részletben 50 százalékosat fizet. — Izsák Farkas marosvásárhelyi szallaggyár a kényszeregyezési eljárás megindítását kérte. A cég státuszában passzívumai 1 millió 602 ezer leiel, kinnlevőségei 931 ezer lejjel, ingatlanai 375 ezer lejjel szerepelnek. A gyár 50 százalékos kvótát ajánl fel hitelezőinek, 8 negyedévi részletben való fizetésre, amelyet ingatlanfedezettel garantál. — A Heinrich szappangyár R.-T. kényszeregyezési kérését az ilfovi törvényszéken elfogadták.

Autonóm hitelintézetek létesítenek a kolonizáció támogatására. Bukarest

ből jelentik: A földmívelésügyi minisztériumban tegnap tartotta meg gyűlését a kolonizációs törvényjavaslat előkészítésével megbízott komisszió. A gyűlésen Mihalache földmívelésügyi miniszter elnököl, aki kifejtette álláspontját a kolonizációs politika fontosságáról. Véleménye szerint elengedhetetlen fontos, hogy kétmilliárd lej alapítókéval autonóm hitelintézet létesítsék a kolonizáció elősegítésére és támogatására. Felhívja különben bizottság figyelmét arra, hogy a törvényelő-készítő bizottság összekötésbe kell lépjen a kataszter legfelsőbb intézőségével, felhívja a bizottság, hogy legkésőbb februárig készüjenek el a törvénytervezettel, hogy a jövő tavasszal már megkezdhesse a kisajátítási munkát. Jacobescu szenátor azt kéri, hogy Besszarabia déli részén egyenlő számban telepítsék le a román, német és bulgár kolonistákat. Camarasescu a törvény előkészítő bizottság elnöke különben megfelelő pénzbeli segítséget kíván a bizottság számára.

Elárverezték a nagyváradi Emke palotát. A nagyváradi törvényszéken

a napokban tartották meg a Czillér Imre tulajdonát képező ingatlanok árverését. Az árverésen a Mária Királyné-téri ugynevezett Emke palotát Farkas Mór szatmári bankigazgató vette meg nyolc és fél millió lejes vételáron. Az Alapi-utcai kisebb ingatlan Fertig Salamon mérnök vette meg 1 millió 350 ezer lejjel.

A bankok munkaszüneti napjai. A román bankár-szövetség

december 20-iki gyűlésén elhatározta, hogy 1930. január elsejétől a következő napokon tart munkaszünetet: január elsején, január 6-án, január 24-én, április 23-án, husvét első és másodnapján, május 10-én, Urnapján, december 25, és 26-án, karácsony és újév előtti napon a szombati munkarendet fogják gyakorolni. A bankárszövetség ezt a körrendeletét azzal indokolja, hogy a hivatalos munkaszüneti napok és az eddigi szokások között nagy eltérések voltak, amely nagyban akadályozta a munka rendes menetét.

Confectio R. T.-nál

női télkabátok, szövet és selyemruhák, szörmebundák.

Gyári árak. Gyári lerakatok.

Cluj, Str. Memorandului 2. sz. Târgu-Mures, Reg. Ferd. 41.

Nyomdavezető Faktor,

ki 27 év óta e minőségben alkalmazva van állást keres. Teljesen megbízható. Cim: Zimmermann urnál Cluj, Strada Decebal No. 3.

Rádió műsor

Idő: Középeurópai

Vasárnap, december 29.

Bukarest. 10.15 Gyermekekora, 10.30 Egyházi zene, 11 Szent beszéd, 11.15 Könnyű zene, 16 Szórakoztató zene, 16.15 Vidám negyedóra, 16.30 Román zene, 17 Hírek, 20 Zongoraszó, 20.30 Konferálás, 20.45 Dales, 21.15 Hírek, 21.30 Hegedűjáték.

Budapest. 9 Ujsághírek, kozmetika. 10 Egyházi zene. 11.40 Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Utána az Operaház zenekarának hangversenye. Berlioz: Carneval megnyit. Szabó Lujza énekszámai. Debussy: Egy faun délutánja. Bartók: Két arókép Dohnányi: Pierette. 15.30 A földművelésügyi minisztérium előadása. 16. Rádió Szabad Egyetem. Utána pontos időjelzés, időjárásjelentés. 17.15 Zenekari hangverseny. 19.15 Novellák. 19.50 Sporteredmények. 20 Régi operettrészek. Utána Rigó Jancsi és cigányzenekarának hangversenye. Közben pontos időjelzés, időjárásjelentés.

Bécs, Grác. 17.45 Kamarazene, 19 Természetrázi előadás Palesztináról, 19.40 Schipper Emil kamaranékes dalostje.

Berlin. 20 Filharmonikus hangverseny, Nicolai, Smetana, Vysehrad, Bizet, Wagner, Zarzycki, Ponchielli, Strauss műveiből.

Breslau. 21.10 Szórakoztató zene.

Frankfurt, Stuttgart. 20 Kálmán Imre: Csikágói hercegnő c. operettje.

Hamburg. 20 Millöcker est.

Köln. 20 Mai zeneszerzők művei.

Königsberg. 20.15 Derits est.

Königswusterhausen. 20 Katonazene, Haydn és Mozart zene.

Lipscse. 18.15 Gramofon, 19.30 Katonazene.

München. Népszerű hangverseny, Svendsen, Enna, Enna, Grieg, Hempel, Wagner, Rihard, Lachner, Friedemann, Strauss János műveiből.

Belgrád. 20. Hangverseny.

Zágráb. Operaelőadás.

Brünn. 19. Francia zeneművek. Debussy, Massenet, Charpent műveiből.

Prága. 20: Közv. Brünnből, 21: Gramofon Zathureczky Ede, 21.30: Hegedűhangverseny.

Kassa. 20.05: Szalonzenekar. Delibes, Saint Saens, Massenet műveiből.

Ostrava, Brünn, az egymás, valamint a prágai, kassai, és brünni műsört köv.

Milánó, Torinó. 22.30: Könnyű zene.

Róma. 21.02: Wagner est Iska Jeriva esh énekesnő közreműködésével.

Nápoly. 21.02) Kálmán Imre: Bajadér c. operettje.

Varsó. 20.30: A lengyel Rádió Társaság zeneműpályázata.

(A bemondó nem beszél. A játszott zeneműveket és szerzőiket fel kell ismerniök a szereplőket.)

Hétfő, december 30.

Bukarest: 16 Rádiózenekar, Delibes, Postupa, Verdi, Armandela stb. műveiből, közben konferálás, 17 Hírek, 17.10 Zenekar, 20 Mozart VII. vonós négyese, 20.30 konferálás, 24.45 Beethoven! X. négyese, 21.15 Hírek, 21.30 Brahms L. négyese.

Budapest: 9.15 Gramofonhangverseny, dalok, tánclemezek stb. 9.30 Hírek, 12.05

Mandits szalonzenekar, 12.25 Hírek, 1. Pontos időjelzés, időjárás jelentés, 2.30 Hírek, 3.46 Fulton-rendszerű képátvitel, 4.20 Asszonyok tanácsadója, 4.45 Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek, 5.10 Kúrthy Emil: Régi színházi apróságok, 5.40 Magyar Imre cigányzenekarának hangy. 7x, Német nyelvoktatás, 7.35 Rádióamatörposta, 8.15 az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangy. Sándor Erzi kamaranékesnő közreműködésével, Schumann: Julius Caesar megnyit. Donizetti: Linda nagyária, Brahms: Változatok egy Haydn témára, Tauber: Erdei madárka, Saint-Saens: Aligir Suite, Glinka: Egy madridi éjszaka, 9.40 a Magyar Külügyi Társaság előadásorozata. Utána Fejes szalon zenekar és Horváth Gyula cigányzenekarának hangy. 10.20 Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

Bécs: 20 Szinfonikus zenekar hangy. Kienzel Vilmos műveiből, a szerző vezényletével.

Grac: 30 Városi zenekar Schubert: H-moll szinfonia. Liszt I. Magyar rapszódia. Saint-Saens: Danse macabre, Müller, Német vigjáték nyitány. Daloccka, Weber: Felhívás a táncra. Delibes: Coppélia-balletszvit.

Berlin: 21.15 Kamarazene

Breslau: Stuttgart Königswusterhausen Lipscse 19.30 Millöcker: Az elátkozott kastély c. operettje.

Frankfurt: 20.30 Gramafon.

Hamburg: 20 Kollo: A bolond grófnő c. operettje.

Köln: 20 Battistini énekel gramafonon

Königsberg: 19.30 Osztrák zene.

Belgrád. 20 Dales, 21.10 Puccini est, 22.10 Citerajáték.

Zágráb. 20.35 Dales hárfakisérettel, 22 Kétföldi állomások köv.

Prága, Brünn, Kassa. 22.15 Nagy Foerster-ünnepség a zene-zerző 70 születésnapja alkalmából. Foerster dalok.

Pozsony. 18 Kamarazene, Schubert, Veit műveiből, 20 Közv. Prágából.

Milano. 20.30 Jazz, 21.15 Szórakoztató zene.

Róma. 21.02 Operaközv. v. hangy.

Nápoly. 21.05 Giogano: Fedora c. operája.

Varsó, Kattovic, Krakko. 19.25 Gramafon, 20.30 Hemberger: Bál az operában c. operett.

Daventry. 21.45 Planquette: A cornevillei harangok c. operettje.

London. 20.45 Rádiózenekar, 23.20 Cave Alfréd hangversenye. Mozart, Pugnani, Sarasate, Kreisler, Moszkovszkij-Sarasate műveiből.

Oslo. 20 Zongorajáték, 20.30 Dalok, 22.05 Kamarazene.

Stockholm. Puccini: Manon Lescaut c. operája.

Praktikus ujévi ajándékok!

Több mint 1500 pár

38 különböző minta és kivitelben, a legolcsóbbtól a legfinomabbig.

Köszörművek és nikkelezések szakszertien, kifogástalanul eszközöltetnek.

Borotvák, zsebkések, ollók, manikűr-szerszámok, hentes és konyhakések stb.

Borotváló felszerelések, önbortváló készülékek és pengék, fésűszijjak és kövek, ecsetek, szappanok stb.

Látszerészeti cikkek: Szemüvegek, csipetők, lorgnettek stb. Színházi és vadász látcsövek. Látszerészeti cikkek javítása.

Az ország legrégebb — 1864-ben alapított szaküzletében.

Kun Mátyás Fia Cluj

Calea Victoriei No. 2.

Hirdessen az Uj Keletben

Apróhirdetések

BELFÖLDI gesztenyét métermázsánként 1600, p. piridót 3000, tavalyi jó szilvát 2500, belföldi mogorót 1800 lejért szállít utánvéttel. 30% előleg. Roóz Tauti de sus. Beia-Mare.

SAROK üzlethelyiség szoba konyha, speiz, együtt vagy külön kiadó. Kleinberger, Str. Anton Pan 32.

TELJESEN különbejárta butorozott szoba, fürdőszobahasználattal, esetleg zongora használattal is, kiadó. Strada Gen. Berthelot (Bötvs-u.) 25.

ELUTAZÁS MIAIT sürgösen el do komplett modern háló- és konyhaberendezés. — Megtekinthető Timár-u 7., földsz., balra 2 ajtó.

AZONNALI belépésre keresek perfect német gyors- és gépirónót. Heller Samuel Cluj, Str. Reg. Maria 3.

ELEGÁNSAN butorozott különbejárta szoba, fürdőszoba használattal, a belvárosban kiadó. Cim a kiadóban.

Izsák Salamon

első bánati szikvizfejgyár és szikvizűvegek lerakata Egyesült Gép- és Fémrugyarak Rt. volt Dr. Wagner Budapest romániai képviselője.

Timisoara IV, Str. Gen. Foch (Fröbl-u.) 2.

Gyárt: Szikvizűvegfejek és valamennyi e szakmába vágó alkatrészeket.

ner-féle szoda és kracherli töltőapparatokban.

Vállal: Komplet szikvizgyári berendezéseket és ócska szifonfejek átöntését.

Állandó nagy raktár cseh gyártmányú szódás és kracherlis üvegekben. — továbbá Dr. Wag-

Legolcsóbb árak!

Legolcsóbb árak!

ORIGINAL-COLONIAL-RUM

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy átvettük a bukaresti dr. A. Urbeanu-féle kémiai gyár technikai és kereskedelmi vezetését és abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy a t. közönséget

ORIGINALIS-COLONIAL-RUM

mal tudjuk ellátni, amit ez a gyár különleges koncesszió alapján valódi jáva cukornád-mélas-éből termel.

Bürger Albert rt. Târgu-Mures Marosvásárhely

Megjegyzés. Tekintettel arra, hogy ezen Originalis-Colonialis-Rum gyártására ezidőszent gyárunknak egyedül van koncessziója, kérjük a t. közönséget, hogy magát hangzatos nevű utánzatoktól megvétesztieni ne hagyja, hanem kérje mindenütt az eredeti érjesztés után nyert ORIGINAL-COLONIAL-RUM-ot, mely árban és minőségben minden versenyen felül áll. Rumon kívül gyártunk: aetherikus olajokat, gytunóösszörpöket, méregmentes festéket. Gyógyszerkémiai osz ály üzembehelyezése folyamatban van. Prospektussal és árjegyzékkel készséggel szolgálunk.

Dicsőségnek szárnyán messzire száll a hír, Világ kályháinak királya a

„ZEPHIR“

Több mint 20.000 darab használatban.

10 kgr. fával fűt egy normal szobát **24 órán át.**

Még ma kérjen árjegyzéket! Képviselő minden nagyobb helyen. — Gyártjat

Szántó Dezső és Fia

redőny és kályhagyára, Oradea

Acéllemez redőnyök. Esslingeni faredőnyök.

Kályháink a sepsiszentgyörgyi gazdasági kiállításon arany éremmel lettek kitüntetve Cluji főbizományos: **VASUDVAR BABOS & COMP. Str. R. Maria 21.**

A mai kor legökéletesebb és leggazdaságosabb fűtést kizárólag a versenyen kívülálló szab. ERKY-féle

Universal vaskályhával

érhető el, amely 40 pernyi fűtés után garantált 28–30 C. fok meleget áraszt és ezen 40 pernyi fűtéssel 10 órán át a helyiség bármelyik sarka egyenlő meleg kell hogy legyen. Különösen nagytermek, iskolák város-termeiben óriási szolgálatot teljesítenek a következő előnyöknel fogva, nevezetesen: Az I. számú Universal kályha 150–230 m³, a II. sz. 350–500 m³ és a III. sz. kályha 600–900 m³ helyiségek befűtését garantálom, ami cca számszerint 8-12 és 16 kg. fűtőanyagot igényel 10 órai fűtésnek, legyen bármí is.

Prospektussal szívesen megismerés és lakatos Arad, ki a kiváló szolgálók. Bővebbet: **Böszörményi János** mérnök és lakatos Arad, ki a kiváló „Series“ fűtőpótló egyedüli készítője is.

Autótulajdonosok! Sofőrök!

Feltétlenül tekintsek meg a most megnyílt legmodernebb

AUTO-BOX Garaget

Cluj, Monostori-ut 60. szám alatt. (Telefon 5--34) Teljesen elkülönített boxok. — Központi gőzfűtés. Jelentkezéseket elfogadunk.

